آناطولی انقلابی

— شاهدانه ملیه خاطراتی —

[۱۳۳۵ ۱۳۳۹]

یازان

[illegible]

محمد عارف

[illegible]

[illegible]

استانبول — [illegible] مطبعه‌سی

۱۳۴۰

آناطولی انقلابی

ـ مجاهدات مایه خاطراتی ـ

[۱۳۳۵ ـ ۱۳۳۹]

یازان

اسکیشهر مبعوثی

محمد عارف

(میرآلای)

سابق قول اردو قوماندانلرندن

استانبول ـــ اقدام مطبعه‌سی

۱۳٤۰

مندرجات

برنجی قسم

باشلانغچ . ـ موندروس متاركه‌سندن صوكرا آناطولی . ـ قیام ملی واستانبول حكومتی . ـ ملی جبهه‌لرك صورت تشكلی . ـ ارضروم وسیواس قونغره‌لری . ـ استانبول حادثاتی . ـ تورکیا بویوك ملت مجلسی . ـ داخلی عصیان واختلاللر . ـ ایلك یونان تعرضلری . ـ قوای ملیه وتشكیلات منتظمه . ـ قوای سیاره وكنج اردو . ـ برنجی این اوكی ظفری .

ایكنجی قسم

غیرت ملیه وفعالیت عسكریه . ـ مظفریات متوالیه . ـ (ایكنجی این اوكی ، سقاریه مظفریتلری وبویوك ظفر)

مدانیه متاركه‌سی ولوزان مصالحه‌سی .

مقصد

سنه‌لرجه مجاهدات ملیه‌یه، کونا کون انقلاباته صحنه‌اولان (اناطولی) حقنده مختلف ومتنوع برچوق آثارك انتشار ایده‌جکی طبیعیدر. فقط بونك اوزون زمانه متوقف اولدیغنی ظن ایدییورم. چونکه، تورکیا انقلابی؛ چوقدن تاریخه قاریشمش اولمسنه رغماً بوکا دائر هنوز، تك براثر بیله انتشار ایتمامشدر.

کرچه بو معظم انقلابی تمامیله تصویر ایتمك قولای بر ایش دکلدر. بویله‌مهم ومعظم براثر، بلکه ارکان‌حربیهٔ عمومیه‌مز طرفندن تألیف ونشر اولونه‌جقدر. لکن، بوکبی رسمی وعسکری اثرلرك انتشارینه انتظارایدلمسنك پك‌ده معقول‌وموافق‌اولامیه‌جغی‌قناعتنده‌یم.

بالخاصه؛ بویوك ملت‌مجلسنك، مدافعهٔ‌ملیه وارکان حربیهٔ‌عمومیه‌نك موجود اولمدیغی (ملی قیام) دورینه عائد مجاهدات وحرکات ملیه خاطراتنك بهمه‌حال آیری، آیری نشری صورتیله تاریخ ملیمزك اکمال واتمامنه چالیشمق، هروطنداش‌ایچون بروظیفه‌در؛ بربورجدر.

بنده کز، هم بوبورجمی قسماً ادا ایتمك وهم‌ده آناطولی‌یه صوك زمانلرده کچمش ویا آناطولی انقلابنی اوزاقدن سیر ایتمش بولنان ذواتی، ممکن مرتبه تنویر ایله‌مك مقصدیله شو اثرجکك نشرینی فائده‌لی کوردم.

وقایع مختلفه‌یه دائر خاطراتمی یازارکن شخصیاته تماسدن احترازه وفقط حقیقتدن‌ده انحراف ایتمامکه غیرت ایلدیکمی عرض ایده‌رم.

استقلال حربمزده مهم رولر ایفا ایتمش اولان شرق حرکات

ومظفریاتندن کافی درجه‌ده بحث ایده‌مدیکمدن دولایی عفومی استرحام وبو وظیفه‌یی ، دها زیاده علاقه‌دار بولنان ارقداشلره ترك ایله‌رم .

چوق امید وتمنی ایده‌رم که بو اثرك انتشاری ، برچوق آرقداش ووطنداشلره جسارت بخش اوله‌جق وبو وسیله ایله حرکات ملیه‌مزه دائر دها برچوق وقایع و حادثات مهمه ـ مختلف لسان وقلملرله ـ عمومك انظار تدقیق ومطالعه‌سنه وضع ایدلمش بولونه‌جقدر .

آنقره : ۲۵ـ۱ـ۱۳٤۰

محمد عارف

برنجی قسم

برنجی قسم

باشلانغیچ

آناطولی انقلابنی سهولتله مطالعه وتدقیق ایده‌بیلمك ایچون اوچ دوره آیرمق مناسب اولور .

برنجی دور : ملی قیام وعصیان
ایکنجی « : تشکیلات منتظمه
اوچنجی « : استخلاص واستقلال ملی

بو دورلرك الك مهمی والك تهلکه‌لیسی بالطبع برنجی دوردر . چونکه بودور ، حکومتسزلك واختلال دوریدرکه انجق بونك استقراری سایه‌سنده برحکومت ملیه تأسیسی ؛ منتظم اردولر تشکیلی واداره ما کنه‌سنك منتظماً تدویری قابل اولابیلمشدر .

ازمیرك یونانلیلر طرفندن اشغالی تاریخی اولان ۱۵مایس ۳۳۵دن داخلی عصیانلرك ختامی تاریخی اولان (۱۰ کانون ثانی ۳۳۷) برنجی این اوکی ظفرینه قدر دوام ایدن برنجی دور ، مجاهدات ملیه‌مزك الك مهم صفحاتنی جامع اولمق اعتباریله جداً تدقیقه شایاندر . آناطولی انقلابنك الك روحلی والك کیزلی نقطه‌لرینه تماس ایدن بوصفحات ، آیری ، آیری تحلیل وتشریحه محتاجدر . وطنك مدافعه‌سی وناموس ملینك محافظه‌سی ایچون (حیاتی ، عائله‌سنی ، استقبالنی ...) فدایه راضی اوله‌رق ایلك اولاً میدان مجاهده‌یه آتیلان وطنپروران ایله (وضعیتك انکشافندن وقدرت ملیه‌نك تجلیسندن صوکرا) داخل دائرهٔ اجتهاد اولانلر آره‌سنده فرق عظیم اولدیغی اصلا نظر دقتدن

دور طوتلاملیدر . آناطولی انقلابی مطالعه وتدقیق ایدیلیرکن ، بوتون جهانه قارشی (اعلان جهاد) ماهیتنده اولان آناطولی قیام ملیسنی ؛ جنتدن باشقه برشیئه حمل ایتمیان رجال مترددهیی ، دعوای ملینك مشروعیتنه وغایهنك قدسیتنه قانع اولدقلری حالده بومجاهده معظمهٔ ملیهنك مادی ومعنوی مسئولیتلرینی درعهده ایتمك جرأت وجسارتنی اظهار ایدهمیان ذوات کرامیده درخاطر ایتمك اقتضا ایدر.

مملکتده انتظامك تأسسی ، اختلال دورینك ختامی وحرکات ملیهنك نتیجهٔ موفقیاتی ... صورتنده تفسیر اولنورکه اوندن صوکرا هرشیٔ قولای وبسیطدر .

منتظم فرقهلر تشکل ایدنجهیه قدر مهاجمات خارجیهیه کوکس کرهرك موجودیت ملیهمزی محافظه وصیانت ایتمش اولان (آناطولی قوای ملیهسی) متوالیاً ظهور ایدن متعدد داخلی عصیانلری دخی تسکین واطفایه مقتدر وموفق اولمشلردر .

کرچه قوای ملیه منسوبیندن بر قسمنك ـ صوك زمانلرده دوغری ـ مقصد ملیه مغایر بعض جرم وخطالری واقع اولمش ایسهده بوقبیل قصور وقباحتلرك وقوعی ، اختلال زمانلرنده ، طبیعی وضروری کورولمليدر .

موندروس متاركه‌سندن صوكرا

اناطولی

حرب عمومی‌نی متعاقب اردولر انحلال ایتمش، قادرولر دارالمش، ضابطان ومأمورینك بر چوقلری ترك وظیفه ایده‌رك تجارته وزراعته سلوك ایله‌مش، هر کس بویوك برامیدسزلکله حیات واستقبال قایغوسنه دوشمش ایدی.

ترخیصی بهانه ایدن برچوق ارکان وامرا استانبوله طوپلانیور، حرب عمومینك نا متناهی مزاحم ومشکلاتنه معروض قالمش اولان محمدجکلر، کویلرینه داغیلیور، مملکتك نقاط مهمه‌سی دول ائتلافیه قطعاتی طرفندن اشغال اولونیوردی. انقاضدن عبارت اولان برقاچ فرقه‌مز، اناطولی‌یه سرپیلمش اولدیغی حالده اجنبی ضابطلرینك قونترولری آلتنده بولنان اسلحه‌وجبخانه دبویلرنده بکجیلك وظیفه‌سنی ایفا ایدییورلردی.

متارکه احکامی ایجاباتندن اوله‌رق اناطولیده موجود تفنکلرك مقانیزمه‌لری، طوپلرك قفالری . . . . تمادیاً قره دکزه آقیور، استانبوله طاشینیوردی.

اوزون سوره‌ن سفر برلکدن بی‌تاب قالمش، توالی ایدن محاربه‌لردن بیقمش، اوصانمش اولان خلق، آرتق عسکرلکدن نفرت ایدییوردی.

بیکلرجه عزیز وجودلرینی طوپراغه کومه‌ن، یوز بیکلرجه اوکسوز چوجقلره، علیل وکوتوروم انسانلره شاهد اولان بو ملتی، آرتق کیمسه حربه سوروکلیه‌مزدی.

قطعاتده هر کون مسلحاً ومجتمعاً ـ حتی نوبتجیلریله برلکده ـ فرار وقوعاتی اکسیك دکل ایدی. عسکر قیشله‌لری، افراد قغوشلری اطراف اربعه‌سنه سونکولی نوبتجیلر دیکلمش برر توقیفخانه ظن اولنوردی. ضبط و ربط عسکریدن اثر قالمامش ایدی؛ (اساساً قیرمزی فسلی وپژمرده قیافتلی بو انسانلره عسکر نامی ویریله‌مزدی.)

مملکت داخلنده فراری واشقیا تعقیباتنه هیچ اهمیت ویرلمیور، محرومیت وسفالت ایچنده قالمش اولان ژاندارمه‌لر، دردست ایده بیلدکلری فراری ومجرملری بر قاچ غروش مقابلنده صالیویریورلردی.

مملکتك هر طرفی عسکر فراریلری، حبسخانه قاچغینلری ایله دولمش، آناطولی اشقیا یتاغی اولمش ایدی.

مقاصد متنوعه ومخصوصه ایله آناطولینك نقاط مختلفه‌سنه سوق و اقامه ایدلمش اولان اجنبی قونترول وارتباط ضابطلرینك آمرانه و متحکمانه طور وحرکتلری وبونلردن جرأت وجسارت آلان غیر مسلم عناصرك کستاخانه طاشقینلقلری وبو احواله قارشی حکومت عثمانیه‌نك لاقیدیسی ..... جداً جالب دقت و شایان حیرت بر منظره عرض ایلیوردی. بر طرفدن‌ده قره دکز ساحلنده‌کی پونتوسجیلرك جنایاتی نوالی ایلیوردی. اکثر قصبه‌لر آراسنده مرور وعبور منقطع اولمش ایدی. هیچ کیمسه مالندن، جاندن واستقبالندن امین دکل ایدی. خلاصه، صاحبسز آناطولیده هانکی قوت ونفوذك حاکم اولدیغنی تقدیر ایتمك پك مشکل ایدی.

قیام ملی و استانبول حکومتی

موندروس متارکه‌سی احکامنك هر وسیله ایله دول ائتلافیه طرفندن سوء استعماله اوغرادلمسی ، ملت ومملکت علیهنده کیزلی خیانتلرك ترتیب ایدلمکده اولدیغی اندیشه‌سنی تولید ایتمکده ایدی .

مقدرات مملکتله علاقه‌دار اولان هر وطنداش ـ اجنبیلرك کوندن کونه آرتمقده اولان تحکم سیاسیلری مواجهه‌سنده ، استانبول حکومتنك عجز ومسکنتنی کوردکجه ـ غیر اختیاری اوله‌رق « نه یاپه‌جغز؟! » سؤالنی ایراده مجبور اولیوردی . اضمحلاله دوغری سوروکلنمکده اولان وطنك تخلیصی ایچون آناطولینك واسع قوجاغنه آتیلمقدن باشقه برچاره اولمدیغنه قانع بولنانلر اولدیغی کبی انکلیز ویا آمریقا مانداسنی دوشوننلرده آزدکل ایدی .

طاشقینلقلرینی پك زیاده آرتیرمش اولان روملر ، ازمیرك یونانلیلر طرفندن اشغال اولنه‌جغنی علناً ومفتخرانه سویله‌مکدن چکینمیورلردی . بر طرفدن‌ده انکلیز دوستلغنك لزوم و ضرورتنه دائر پروپاغاندا یاپیلیوردی . هرحالده ویقین بر آتیده ملت ومملکتك یکی برفلاکته معروض قاله‌جغنه محقق نظریله باقیلمقده ایدی .

آوروپا وخاصةً یونان غزته‌لرینك ازمیر اشغالی حقنده واقع اولان نشریاتنه قارشی اختیار سکوت ایدن فرید حکومتی ، عجبا ازمیرك اشغالنه ویا انکلیز مانداسنه موافقت ایتمشمی ایدی ؟ ازمیرك اسلام وتورك طوپراغی اولدیغنی واوراده یونانك هیچ بر حقی بولونمدیغنی اعلان ایدن ازمیر ولایتنك معظم متینغی ، ادارهٔ مصلحتجی استانبول حکومتنی هر حالده ممنون ایتمامش ایدی . نورالدین پاشانك ازمیردن

قالدیرلمسی، قنبور عزتك ازمیر والیلکنه وعلی نادر پاشانك ۱۷ نجی قول اردو قوماندانلغنه تعیینی ..... شبهه‌سز خیرلی بر مقصدی استهداف ایده‌مزدی .

ازمیرك یونانلیلر طرفندن اشغال اولنه‌جغنه مطلع اولان ازمیرك اویانیق کنجلری ، اشغالدن بر کون اول اجتماع ایده‌رك ازمیرك طرز مدافعه‌سی حقنده اوزون اوزادی‌یه مذاکراتده بولونمش وایچلرندن برهیئت مرکزیه‌ده انتخاب ایله‌مشلردی . مع‌التأسف بو هیئت هیچ برحاضرلق یاپمغه موفق اولامدی. چونکه ایرتسی کون ازمیرك اشغالی بر امر واقع اولمش ایدی .

۱۳ مایس ۳۳۵ ده انکلیز آمیرالی غالطروپ ، موندروس متارکه‌نامه‌سنك ۷ نجی ماده‌سنه توفیقاً ازمیر قلاع واستحکاماتنك ۱٤ مایس ۳۳۵ ده دول متفقه طرفندن اشغال ایدیله‌جکنی بر نوطه ایله والی عزته بیلدیرمش ایدی. بونك اوزرینه ازمیر قول اردوسی قوماندانی علی نادر پاشا طرفندن ازمیر وجوارنده‌کی قطعاته شویله برتعمیم یاپیلدی:

صورت

ازمیر
۱٤ مایس ۳۳۵

« ۱ — متارکه‌نامه‌نك ۷ نجی ماده‌سی احکامنه توفیقاً ازمیر وجوارنده‌کی استحکاماتی مؤتلفین قطعاتی اشغال ایده‌جکدر .

۲ — اشغال بو کون اوکله‌دن صوکرا اجرا ایدیله‌جك وبومقصدله دول مؤتلفه ، استحکامات مذکوره‌یه برر مفرزه کوندره‌جکلردر .

۳ — مفرزه‌لرك حین مواصلتلرنده استحکامات ایله استحکامات داخلنده‌کی طوپلرك قالری و نشانکاهلری و سائر بالجمله اقسام استحکامیه‌سی مذکور مفرزه قوماندانلرینه تسلیم ایدیله‌جکدر .

٤ ـــ استحكاماتك اشغالی اثنا سنده قطعياً ممانعت وقوعه‌سی‌نه‌جق وكندیلرینه تسهیلات لازمه كوستریله‌جكدر . »

استحكاماتی دول ائتلافیه‌یه تسلیم ایدن علی نادر پاشا ، عین كونك اقشامی بر امر یومی ایله‌ده (١٥ مایس ٣٣٥ صباحی ازمیر شهرینك یونان عسكرلری طرفندن اشغال ایدیله‌جكنی وبر حادثه‌یه میدان ویرمامك ایچون ضابطان وافرادك قیشله‌ده طوپلو بولوندیرلمسنی) تبلیغ ایله‌مش ایدی . بعض حمیتلی وفداكار ضابطان ازمیرك داخل وخارجنده بولنان تكمیل پیاده وطوپجی قطعاتنی برابر آله‌رق شهر خارجنه چكلمه‌یی تكلیف ایتمشلرسه‌ده موفق اوله‌مامشلردر. فی‌الحقیقه ایرتسی كون ١٥ مایس ٣٣٥ ده یونانلیلر ازمیری اشغال وهر درلو فجایعی ارتكاب ایتمشلردر . اوروپالیلرك كوزی اوكنده وقوعه كلمش اولان ازمیر فاجعه‌سی، بشریتك وانسانیتك الی‌الابد یوزینی قیزارته‌جق برماهیتده‌در . یرلی روملرده بوفاجعه‌یه اشتراك ایتمشلردر .

كلیسالرك برقپوسندن سیویل اوله‌رق كیره‌ن ودیكر قپوسندن یونان عسكری قیافتنده خارجه فیرلایه‌رق قودورمش كوپكار كبی مسلمانلره صالدیران یرلی روملرك عددی، هرحالده یونان جنوارلرینك عددندن آز دكل ایدی .

یونانلیلرك ویرلی روملرك بو غیر انسانی تعرض وتجاوزلرینه ، حسیات ملیه ودینیه‌مزی رنجیده ایدن حقارتلرینه تحمل كوستره‌میان برچوق دین قرداشلرمز ..... یونان سونكولری ودیجكلریله شهید ایدلمشلردر (ازمیرقلم رئیسی میرآلای سلیمان فتحی‌بك‌دخی بوشهیدلرك میاننده‌در) .

ازمیر فاجعهٔ اشغالی افكار عمومیه‌ده عمیق بر تأثر اویاندیرمش ایدی . ازمیردن فرار ویامهاجرت صورتیله كلانلر ، یونان وحشت ورذالتلرینی متأثرانه نقل وحكایه ایتدكجه تورك ومسلمان اولان هرفردك روحی؛ عصیان ایتمش، مدافعهٔ مملكت ومحافظهٔ ناموس ایچون

قیامه‌ویکی برجهاده قرار ویرمش ایدی. هرطرفده اجتماعلر یاپیلیور، ملی هیئتلر تشکیل اولنیور، مسلح قوتلر طوپلانیوردی. بوصورتله آتیده کوریله‌جکی اوزره یونانلیلرله فعلاً مجادله‌یه وازمیر اطرافنده ملی جبهه‌لر تأسیسنه باشلاندی.

غلیان ملیدن توحش ایدن قنبور عزت، ازمیر فاجعه‌سنك خارجه اولان تأثیراتی تخفیف ایچون ملحقاته بروجه آتی بر تعمیم یازدی:

[ازمیرده‌کی حادثه‌نك ملحقات ولایته مبالغه‌لی صورتده عکس ایتدیکی اکلاشیلیور. بوحال دول متفقه‌جه واقع اولان تنسیب اوزرینه ازمیرك یونان اشغال عسکریسی آلتنه آلنمسندن عبارتدر. هرکس ایشیله، کوجیله مشغولدر. امن وآسایش تحت تأمینده‌در. بلاتفریق جنس ومذهب آسایشك محافظه‌سنه دقت واعتنا اولونمسی وتبلیغات واقعه خلافنده حرکتده بولنانلرك تأدیبی ..... الخ].

ملی جبهه‌لر

آیوالق وصوما جبهه‌سی

یونانلیلر یالنکز ازمیرك اشغالیله اکتفا ایتمیه‌رك بر قول ایله مغنیسایه ودیکر بر قول ایله‌ده آیدینه دوغری ساحهٔ اشغاللرینی توسیع ایتمکه باشلادیلر وایوالغه عسکر اخراجنه تشبث ایتدیلر . ازمیرك اشغالی عقبنده ۱۷ نجی قول اردو قرارکاهی و ٥٦ نجی فرقه انقاضی کمال حقارتله دوچار توقیف واسارت اولدقلری ساعتدن اعتباراً امر وقوماندا معطل اولمش ایدی .

استانبول حکومتنك اخوالنه یقیندن واقف بولنان وبو اشغاللرك امر واقعلر احداثندن باشقه برماهیتی حائز بولونمدیغنه قناعت کتیرمش اولان آیوالق منطقه‌سی قوماندانی قائممقام علی بك (آفیون قره‌حصار مبعوثی) صرف تشبث شخصیسی نتیجه‌سی اوله‌رق یونان اخراجنه مانع اولمغه قرار ویرمش وبوقرارینی آیوالقده مقیم انکلیز یوزباشیسی هادکستونه دخی اشراب ایله‌مش ایدی. تحت امرنده بولنان ۱۷۲ نجی آلای ضابطان وافرادی دخی علی بکك فکر وقناعتنه تماماً اشتراك ایتمش واخراجنه قارشی ترتیبات لازمه اتخاذ اولونمش ایدی .

علی بك ، منطقه‌سنده‌کی ناحیه‌لرده وکویلرده سرعتله ملی تشکیلات وجوده کتیرلمسنه غیرت ایله‌مش وبو آرزوسنه‌ده موفق اولمش ایدی. تشکیلات ملیه‌دن پك زیاده اجتناب ایدن قضا قائممقاملرینك مخالفت وانتریقه‌لرینه رغماً قره‌سی متصرفی (الیوم بروسه والیسی) حلمی بکك مظاهرت وطنپرورانه‌سی شایان تذکاردر .

اوزونجه مدت جرأت وجسارت کوستره‌میان یونانلیلر نهایت

۲۸ مایس ۳۳۵ ده ایکی یونان طورپیدوسنك حمایه‌سنده آیوالغه عسکر اخراجنه باشلامش وعلی بك قوتلری‌ده آیوالغك ۲ کیلومتره قدر شرقنده‌کی مواضعی اشغال ایدرك مصادمه‌یی قبول ایتمشلر وبو صورتله برجهه تأسیس ایله‌مشلردر .

۱۷ نجی قول اردو قوماندان وکیلی اولوب برقاچ کون اول آقحصاردن صالحلی جهتنه حرکت ایتمش اولان میرآلای بکرسامی بك صالحلیدن یازدیغی شیفره‌لی برتلغرافنامه‌ده علی بکك حرکات واقعه‌سنی تصویب وکوریله‌جك دها بویوك ایشلر ایچون ممکن مرتبه ضایعاتدن اجتناب ایله‌مسنی توصیه ورجا ایتمش ایدی . حالبوکه دیکر طرفدن داخلیه ناظری علی کمال ومتعاقباً حربیه نظارتی ۲۹ مایس ۳۳۵ تاریخلو مجلس وکلا قراریله قطعاتك صوما وبالیکسیره قدر کیری چکلمله‌ری تبلیغ ایدیورلری . ۶ حزیران ۳۳۵ ده قرارکاهی بالیکسیرده تأسیس ایتمش اولان ۱۴ نجی قول اردو قوماندانی یوسف عزت پاشا (مرحوم) دخی ایوالق حرکاتنی تقدیر ایتمش ایدی . غریبدرکه برقاچ کون اول قطعاتك کیری چکلمسنی تبلیغ ایدن باب عالی‌ده شیمدی بوفکر وقناعته اشتراك ایلیوردی .

عجبا یونانلیلر ، دول ائتلافیه‌نك موافقتی اولمقسزین می بوحرکتلره قیام ایتمشلردی ؟ !

یونانلیلر ازمیر اشغالنی (نازللی ، تیره ، اوده‌مش ، آقحصار) ده قدر توسیع ایتمشلر وبرغمه‌یی اشغال ایتمك اوزره‌ده ۹ حزیران ۳۳۵ ده قوتلی بر مفرزه سوق ایله‌مشلردی . برغمه‌نك یونانلیلر طرفندن اشغالی اوزرینه آیوالق جهه‌سنك یان وکریلری تهلکه‌یه دوشمش اولدیغندن بووضعیتك اصلاحی ایچون علی بك طرفندن ترتیب ایدیلن ملی وعسکری برمفرزه ایله ۱۶ حزیران ۳۳۵ ده برغمه‌یه برباصقین یاپیله‌رق تقریباً برطابور وبربطریه‌دن عبارت یونان قوتلری پریشان

ایدلمش وبوصورتله برغمه وحوالیسنده برجهه تأسیس اولونمش ایدی.
بواثناده مرکزی باندیرمه‌ده بولنان ٦١ نجی فرقه قوماندانلغنه تعیین
قلنان میرآلای کوپریلیلی کاظم بك (مدافعهٔ ملیه وکیلی کاظم پاشا)
صومایه کله‌رك مذکور جبهه‌نك امر وقومانداسنی درعهده ایله‌مشدر.

آیدین یونانلی میهمسی

ازمیرك یونانلیلر طرفندن اشغالی خبر مؤسفی آیدینه عکس ایدر ایتمز غلیانه کلان خلق، نمازکاهده طوپلانه‌رق برمتینغ یاپدی. سلطانی معلملرندن صبری‌بك طرفندن خلقه مهیج برنطق ایراد وهلال احمر رئیسی خواجه اسعد افندی (آیدین مبعوثی) طرفندن‌ده بر دعای بلیغ قرائت اولندی وهرطرفه آتیده‌کی مأللده بر تلغراف چکیلدی :

بالعموم مدافعهٔ ملیه جمعیتلرینه

« ازمیرك اشغالی معلومکزدر. ازمیرله ارتباطکزده منقطعدر. سکون واعتدالی محافظه ایدیکز. حقوق ملیه‌مزی تأمین ایده‌جك اولان تشکیلات مسلحه‌یه وقت فوت ایتمیه‌رك همت وغیرت ایدیکز. جناب حق بزمله‌در. چونکه مغدور ومظلومز. امیدیکزی کسمه‌یکز. »

آیدین هیئت ملیه‌سی

برقاچ کون صوکرا قوش آطه‌سی وجوارینی اشغال ایدن ایتالیان قوماندانندن آیدینه ورود ایدن برتلغرافنامه‌ده آیدینك یونانلیلر طرفندن اشغال ایدلمیه‌جکی بیلدیرلمش وازمیر والیسی عزتك یونان اشغالنك موقت برماهیتده اولدیغنه‌ودول مؤتلفه‌نك قراریله‌یاپیلدیغنه... دائر ملحقاته یازمش اولدیغی تعمیم، افکار اهالی‌یی تشویش وغلیانی قسماً تخفیف ایله‌مش ایدی که بونی متعاقب ۲۸مایس ۳۳۵ ده آیدین، یونانلیلر طرفندن اشغال اولوندی.

آیدینك یونانلیلر طرفندن اشغالی اوزرینه برچوق حمیتلی دوات، آیدینی ترك ایده‌رك چینه‌یه کیتمش واوراده ملی قوتلر جمعنه باشلامشلردر.

آیدینك اشغالی ویونانلیلرك نازللیه دوغری ایلریله‌ملری دکزلی خلقنك عصیتنی تحریك ایتمش ایدی . دکزلی متصرفی فائق بکك (تکفورطاغی مبعوثی) مطاهرتی ومفتی احمد خلوصی افندیله (دکزلی مبعوثی) یوسف بك ورفقاسنك غیرت وتشویقیله تشکل ایدن (دکزلی هیئت ملیه‌سی) طرفندن ۱۰ حزیران ۳۳۵ ده آتیده‌کی بیاننامه نشر ایدیله‌رك فعالیته کچیلمشدر :

« بیاننامه »

[کوزل ازمیرمزی اشغال ایدن یونان جنوارلری ولایتمزك ایچریلرینه دوغری ایلرلیورلر . آیاق باصدقلری یرلرده حدسز ، حسابسز وحشتلر ، تویلری اورپرتن آلچاقلقلر یاپیورلر . جامعلرمزه یونان بایراغی آصیورلر . . . . بز بوخائن دشمنلره قارشی آیاقلاندق . بونلری اولاً مندرسدن بوطرفه کچیرمامکه وصوکراولایتدن تمیزله‌مکه قرار ویردك . اللهك بویوکلکنه کووه‌نن ناموسلی ومرد قرداشلر سلاحلریله برر برر کلوب بزه ال اوزاتیورلر . یارین یونانلیلرك پیس ومردار آیاقلری آلتنده ایکله‌یه ، ایکله‌یه ئولمکدن ایسه بوکون یامردجه‌سنه ئولمکه ویاخود شرفله ، ناموسله یشامغه عزم ایتدك . بوکونکی چالیشمه‌یی دین وناموس بورجی بیلن قراداشلرمز سیرجی وضعیتنده قالماملی ، وقتك نقداولدیغنی وغائب ایدیله‌جك زمان اولمدیغنی دوشونه‌رك حرکت ایتملی‌یز . الله یاردیمجیمزدر . »

دکزلی هیئت ملیه‌سی

دکزلی پولیس قومیسری حمدی بك (مرحوم) ایله سواری یوز باشیسی اکرم بکك (ازمیرك اشغالندن اول هیئت ناصحه عنوانیله ازمیر وایدین حوالیسنه کلمش اولان شهزاده عبدالرحیم افندینك معیتنده کله‌رك ازمیرك یونانلیلر طرفندن اشغالی اوزرینه مجاهدینه

التجاق ایتمشدر .) سعی وغیرت وطنپرورانه‌لری سایه‌سنده مهم بریکونه بالغ اولان قوای ملیه نازللی‌یه حرکت و ۲۱ حزیران ۳۳۵ ده نازللی‌یه مواصلت ایله‌مشلردر !

نازللیده تجمع ایتمش اولان یوروك علی أفه قوای ملیه‌سی و ۵۷ نجی فرقه طوپجی قوماندانی بیکباشی اسماعیل حقی بکك امرنده‌کی مقدار کافی طوپجیلر ..... دکزلی قوای ملیه‌سیله برلکده و بیکباشی حاجی شکری بکك (دیاربکر مبعوث سابقی) امر وقوماندا‌سنده اوله‌رق آیدینك استردادینه قرار ویرمشلردر . اولاً نازللی ایله آیدین آراسنده‌کی مالقاچ کوپرلیسی بر هوا ایدلدی . آیدینه اوچ ساعت قدر بر مسافه‌ده بولنان یونان قره‌غوللرینه باصقین یاپیله‌رق طرد ایدلدی و ۲۸ حزیران ۳۳۵ ده یونانلیلره تعرضه کچیلدی . ۲۹ نجی کونی دخی محاربه دوام ایتدی و ۳۰ نجی کونی سوقاق محاربه‌سنی متعاقب آیدین ، قوای ملیه طرفندن ضبط واسترداد اولوندی . یونانلیلر ایکی ، اوچ کون ظرفنده جلب ایلدکلری تقویه قطعاتیله تعرضه کچه‌رك آیدینی تکرار اشغال ایتدیلر . بونك اوزرینه قوای ملیه مفرزه‌لری آیدین ایله نازللی آراسنده‌کی (کوشك) محلنه چکیله‌رك جبهه تأسیس ایلدیلر .

شقاوتدن صرفنظر ایدن (دمیرجی محمد أفه) معیتیله برلکده کوشکه کله‌رك عموم قوای ملیه قوماندانلغنی درعهده ایلدی . حاجی شکری بك نازللی جبهه‌سی قوماندانلغنی ، یوروك علی أفه مندرس حوالیسی قوماندانلغنی ، عرب یوز باشی نامیله معروف نوری بك مندرس ملی آلای قوماندانلغنی ویوز باشی فکری وبعده ملازم اول ذکائی بکلر آیدین آلایی قوماندانلغنی وبیکباشی اسماعیل حقی بك‌ده مذکور جبهه‌نك طوپجی قوماندانلغنی درعهده وایفا ایلدیلر .

ازمیر مبعوثی محمود جلال بك (غالب خواجه نام مستعاریله) مذکور جبهه‌ده بولنه‌رق خدمات مهمه ایفا ایله‌مشدر .

نازللیده عمومی بر هیئت مرکزیه تشکیل ایدلدی . آیدین ، مغله، دکزلی، بوردور، اسپارطه وآنطالیه مذکور هیئت مرکزیه‌یه مربوط ایدی . بو صرده‌ده قوای ملیه‌یه کویا نصیحت ویرمك ایچون استانبولدن کوندرلمش اولان عموم ژاندارمه قوماندانی کمال پاشاجهه‌ده توقیف اولونمش وایتدیکی یمین ووعدلر اوزرینه استانبوله عودتنه مساعده ایدلمشدر .

کرك استانبول حکومتنه کرك دول ائتلافیه ممثللرینه یونانلیلرك ظلم وتجاوزاتلرینی افهام واشغالك رفعنی استرحام وظیفهٔ سیاسیه‌سی ایله (ملی اردو مفتیسی عثمانی ویرلمش اولان) خواجه اسعد افندی (ایدین مبعوثی) وبلدیه رئیسی رشادبك ردوس طریقیله استانبوله کوندرلمش وبالآخره بین‌الملل برتحقیق هیئتی جلبنه موفقیت حاصل اولمش ایسه‌ده مذکور هیئتك لهمزه اوله‌رق ویرمش اولدقلری راپورلر ، یونانك ظلمنك دوامنه مانع اوله‌مامشدر .

صالحلی جبهه‌سی

ازمیرك اشغالنی متعاقب قصبه واوده‌مشه دوغری ساحهٔ اشغاللرینی توسیع ایدن یونانلیلر احمدلی استاسیونی‌ده بر مفرزه ایله اشغال ایتدیلر .

آلاشهر اشرافندن یکرمی یاشلرنده اسعدبك نامنده‌کی برکنج ، معیتنده طوپلادیغی قرق ، اللی کشیلك ملی برقوتله احمدلی‌یه کیرمش ویونان قره غوللری اورغانلی‌یه رجعت ایتمشلردی . یونانلیلر ، یرلی رومللرك دلالت وخیانتیله، کیجه‌لین برباصقین یاپه‌رق تجربه‌سز کنجی مفرزه‌سی افرادی ایله برلکده قسماً شهید وقسماً اسیر ایله‌مشلردر .

ایرتسی کون صالحلیدن (خلیل افه) نك جمع ایلدیکی بر ملی مفرزه احمدلی‌یه کیره‌رك یونانلیلری طرد وبرجهه تأسیس ایله‌مشدر . برقاچ کون صوکرا باندیرمه جهتندن بر مقدار آتلی ایله صالحلی‌یه کلش اولان چرکس (ادهم) مذکور جبهه‌نك امر وقوماندانسنی درعهده ایتمشدر .

متعاقباً پارتی پهلوان آغا، صاری افه (ادیب‌بك) کبی مجاهدینك التحاقلری اوزرینه صالحلی جبهه‌سی اك قوتلی برملی جبهه اوله‌رق تشکل وتأسس ایله‌مشدر .

قوای ملیه‌نك فعالیتی ویونانلیلره قارشی آرا صیره قازانیلان موفقیت خبرلرینك سرعتله هرطرفه انتشاری ، خلقك حسیات جنکجویانه‌سنی تحریك وعزم وطنپرورانه‌لرینی تهییج ایدییوردی .

روح ملتدن طوغان غلیانك برمحصلهٔ طبیعیه‌سی اولان بومجاهدهٔ

ملیه‌یه معنا ومادةً اشتراکی ، هرصاحب وجدان وحمیت ، ایجابات ناموسه‌دن عد ایلیوردی .

قوای ملیه میانده اك کنج چوجقلر بولوندیغی کبی آق صقاللی دده‌لرده واردی . مجاهدینه جبخانه ویه‌جك طاشیان خاتونلر پك چوق اولدیغی کبی ماوزری النده مصادمه‌یه اشتراك ایدن تورك قادینلری‌ده آز دکل ایدی .

مملکتك تشکیلات مسلحهٔ ملیه‌سنی درعهده وایفا ایدن (مدافعهٔ حقوق ملیه وردالحاق جمعیتلری) اطرافنه طوپلانان ملی قهرمان وفدائیلرك عددی کوندن کونه تزاید ایتمکده، ملی جبهه‌لر تقویه‌اولونمقده ودرج‌اولنان اعانه‌لرله‌ده مجاهدینك هردرلو احتیاجاتی تأمین ایدلمکده ایدی .

آشاغیده کوریله‌جکی اوزره بعض قطعات عسکریه (خاصةً ماکنه‌لی تفنك وطوپجیلر) قوای ملیه نامی آلتنده مجاهدینه التحاق ایتدیرلمش وتدریجاً مذکور ملی جبهه‌لر ، حقیقی بر محاربه جبهه‌سنه انتقال ایله‌مشدر .

مصطفی کمال پاشا حضرتلری

١٦ مایس ٣٣٥ ده مصطفی کمال پاشا حضرتلری معیتی ارکانیله درسعادتدن واپورله صامسونه متوجهاً حرکت ایتدیلر . طالعك نه‌غریب جلوه‌سیدرکه برمدت اول حتی سیویل اوله‌رق آناطولی‌یه چمکه‌قرار ویرمش اولان پاشا حضرتلری بودفعه فخری یاور و٩نجی اردو مفتشی اوله‌رق صلاحیت فوق‌العاده ایله آناطولی‌یه مأمور ایدلمش بولونیوری [*] .

---

[*] مصطفی کمال پاشا حضرتلریله برلکده درسعادتدن آناطولی‌یه حرکت ایده‌رك وظائف مختلفه درعهده ایله‌مش بولنان ذواتك اسامیسی :

١ — میرالای رأفت بك‌افندی (٣نجی قول اردو قوماندانی اوله‌رق) ×		
٢ — « کاظم « (مناسترلی) مفتشلك ارکان‌حربیه‌رئیسی		
٣ — قائمقام محمد عارف بك	«	« رئیس‌ثانیسی ×
٤ — بیکباشی خسرو	«	« برنجی شعبه مدیری ×
٥ — « کمال	«	« طوپجی قوماندانی
٦ — میرالای ابراهیم‌طلیع «		« صحیه رئیسی
٧ — بیکباشی دوقتورر فیق «		« « معاونی ×
٨ — یوز باشی جواد	«	« سریاور ×
٩ — « ممتاز افندی		« ارکان حربیه ملحق
١٠ — « اسماعیل‌حقی «		
١١ — « علی شوکت «		« امر ضابطی
١٢ — « مصطفی	«	« قرارکاه قوماندانی ×
١٣ — ملازم‌اول حیاتی	«	« ارکان‌حربیه رئیسی‌یاوری
١٤ — « عبدالله	«	« اعاشه ضابطی
١٥ — « حکمت	«	رأفت بکك یاوری
١٦ — ملازم‌ثانی مظفر	«	پاشاحضرتلرینك «
١٧ — صنف‌اول کاتب فائق	«	شیفره کاتبی
١٨ — صنف‌رابع « ممدوح «		« ملحق

بحریه‌ناظر سابقی حسین رؤف بك افندی × ایله برلکده ابراهیم ثریا بك × یوزباشی عثمان نوری، احتیاط ملازمی رجب زهدی وافغانلی ملازم عبدالرحمن بکلر بر مدت صوکره آماسیاده التحاق ایتمشلردر .

× اشارتلیلر الیوم مبعوثدرلر .

عجبا ، بوغاز خارجنده برانکلیز طورپیدوسی طرفندن کوچك (باندرمه) واپورمز توقیف اولونه‌جقمی ایدی ؟ صامسونه آیاق باصنجه‌یه قدر بوشبهه وتردد زائل اولمدی . بر طرفدن قرده‌دکزك مدهش فورطنه‌ودالغه‌لرندن قورتلمق، دیکر طرفدن انکلیزطورپیدوسنك مظلم خیالندن قاچمق ایستیان بوکوچك تکنه‌نك یولجیلری چوق صیقینتی چکمشلر ایدی .

صامسونده اقامتی مناسب کورمیان پاشاحضرتلری، قرارکاهلرینی حوضه‌یه نقل ایتدیردیلر .

مصطفی کمال پاشا حضرتلری قرارکاهلریله برلکده حوضه‌ده اقامت بویوردقلری تقریباً یکرمی کون ظرفنده رجال عسکریه وملکیه ایله تأسیس مخابره ایده‌رك وضعیت وافکار عمومیهٔ ملت حقنده کافی درجه‌ده معلومات استحصال ایله‌مشلردر .

آناطولی حرکات ملیه‌سنی، ملی غلیانك برنتیجهٔ طبیعیه‌سی اولمقدن زیاده اتحاد وترقی منسوبینك برحرکت اختلالکارانه‌سی ماهیتنده تلقی ایدن فریدحکومتی ، مصطفی کمال پاشا حضرتلرینی آناطولی‌یه مأمور ایتمکدن پشیمان اولمش وعاجلاً درسعادته عودتی ایچون ۸ حزیران ۳۳۵ ده حربیه ناظری شوکت طورغود واسطه‌سیله قیصه برتبلیغ یاپمش ایدی (*) .

(معیت عالیکزده‌کی استمبوطلردن بریله‌همان بورایه تشریفکز رجا اولنور .)

طرزنده یاپیلمش اولان بوقیصه ومعنیدار تبلیغ اوزرینه ـ اساساً چالیشمق وبردها عودت ایتمامك نیتیله آناطولی‌یه کچمش بولنان ـ پاشا حضرتلری بعض معذرتلر درمیان ایده‌رك حوضه‌دن آماسیایه حرکت

(*) استانبول حکومتی ، بومجبوریتی انکلیز تضییق وتهدیدینه عطف واسناد ایتمشدر .

ایتدیلر وکندیلریله مذاکراتده بولونمق اوزره آنقره‌ده (۲۰ نجی قول اردوقوماندانی) علی فؤاد پاشاحضرتلرینی عاجلاً آماسیایه دعوت ایلدیلر.

علی فؤاد پاشا ، (باندیرمه طریقیله آناطولی‌یه کچمش اولوب اواثناده آنقره‌یه مواصلت ایتمش بولنان) حسین رؤف بك ایله برلکده ۱۹ حزیران ۳۳۵ ده آماسیایه کلدیلر .

$\frac{19}{20}$ کیجه‌سی آماسیاده (مصطفی کمال پاشا حضرتلری ، علی فؤاد پاشا حضرتلری، رؤف ورأفت بك افندیلر) بالاجتماع یاپیلان مذاکرات نتیجه‌سنده مهم وقطعی بعض مقررات اتخاذ بویورمشلردر .

مقررات مذکوره تقریباً شو مآلده ایدی :

[حکومت مرکزیه تماماً اجنبی تضییق وتأثیری آلتنده قالمشدر . اسارت بویوندروغنه کیرمه‌مك عزم واراده‌سیله ملتك هرطرفده تشکیل ایتمش اولدیغی مدافعه جمعیتلرینك فعالیت ومساعیلرینی تنظیم ووحدت ملیه‌نك تأمین ایدلمسی .

ملتك کندی حقوقنی بالذات مدافعه ایله‌مسی ایچون صلاحیتدار برمجلس ملی‌نك سیواسده طوپلانمسی ومجلسك طوپلانه‌جغی زمانه قدر محل اجتماعك خفی قالمسی ومجلسك یوم انعقادندن اول هر نوع تدابیر تدافعیه‌یه توسل اولونمسی .

بومیانده استانبولدن کوندریله‌جك قوماندانلرك فکر واجتهادی قناعتبخش اولمدقجه امر وقوماندانك دور وتسلیم ایدلمامسی . . . الخ]

اشبو مقرراته ارضرومده بولنان کاظم قره‌بکر پاشا حضرتلریله قونیه‌ده بولنان مرسینلی جمال پاشا حضرتلرینك‌ده قناعت وموافقتلری انضمام ایتمشدر. ایکی کون صوکرا علی فؤاد پاشا حضرتلری آنقره‌یه عودت ایلدی. رؤف بك ، استانبول مجلس مبعوثانه التحاق ایدنجه‌یه قدر (تقریباً یدی آی) مصطفی کمال پاشا حضرتلریله آناطولیده تشریك مساعی ایله‌مشدر .

برقاچ کون آماسیه‌ده قالدقدن صوکرا مصطفی کمال پاشاحضرتلری معیتلریله برابر سیواسه حرکت ایتدیلر .

مملکتلری ارمنستانه موعود اولان ولایات شرقیه آهالیسنجه ارضرومده برملی قونغره عقدینه قرار ویرلمش ایدی .

ارضروم قونغره‌سنی متعاقب دها عمومی وشامل بر قونغره‌نك اجتماعی ایچون مرخصلرك سیواسه اعزامنه دائر پاشا حضرتلری طرفندن ایجاب ایدنلره محرمانه تبلیغات یاپیلدی .

[مصطفی کمال پاشا حضرتلرینك عزل ایدلدیکنه ومشارالیه ایله هیچ بر معاملهٔ رسمیه‌یه کیریشیلمامسنه وامور حکومته متعلق هیچ بر مطلوبنك اسعاف ایدلمامسنه ....] دائر داخلیه ناظری علی کمال طرفندن ۲۳ حزیران ۳۳۵ تاریخنده ولایتلره برتعمیم یاپیلمش ایدی.

۲٤ حزیران ۳۳۵ ده دخی ایکنجی بر تعمیم ایله علی کمال ، شو بیاناتده بولونمش ایدی :

[حکومت نه یونانستان ونه‌ده کیمسه ایله بو اثنالرده حربه کیره‌مز . پارسده‌کی قونفرانسه کیدن مرخصلرمزك اجزای اصلیهٔ وطنی قورتاره‌جقلرینه امیدمز کوندن کونه آرتمقده‌در. اسباب مدافعه حاضرلایانلری منع ایدیکز، حقلرنده انصافسزجه طاورانیکز .....]

فرید حکومتنك ویرمش اولدیغی اوامر وتعلیمات، بعض محللرده ترددی موجب اولمش ایدی . بعض عسکری قوماندانلرله بر قسم والی ومتصرفلرَ وضعیت حقیقیه‌یی ادراك ایده‌میورلردی . مثلا بر والی، حرکات ملیه‌یه مظاهرته جرأت کوستره‌میور، بر متصرف‌ده شیفره ایله علی کماله شویله بر تلغراف یازییوردی :

[جهت عسکریه‌نك مشهود انظار تأسف وحیرت اولان احوال غریبهٔ خود سرانه‌سندن بری‌ده درت ال‌ایله صاریلمق ایستدکلری تشکیلات مسلحه علیهنده ، باب‌عالینك اوامر مصیبه‌سنی کویا ائتلاف

دولتلرینه قارشی بویله یاپمق ایجاب ایتدیکی طرز نده کوسترمك ایسته ملریدر.
مرام مضرلرینی ترویج ایتدیرمك ایچون قوردقلری بوپلانك بی اساس اولدیغنی کوسترمکجك تدابیره مراجعت بویورلدیغی درکار اولمغله تخم فسادك زرعنه میدان قالمقسیزین برآن اول اجرای ایجابی معروضدر.]

اسبتانبول حکومتی بر طرفدن تشکیلات مسلحه دن اجتناب اولونمسنه دائر هر طرفه امرلر اعطاسنه دوام ایدرکن دیکر جهتدن ده انکلیزلر صامسونه عسکر اخراجنه تشبث ایدرك اناطولی مرکزینی تهدید ایتمکه قالقیشدیلر. پاشا حضرتلرینك ارضرومه حرکت ایده جکی اثناده واقع اولان بو انکلیز تشبثنه قارشی مسلحاً مقاومته قرار ویرلمش واوچنجی قول اردو قوماندانلغنجه تدابیر لازمه اتخاذینه باشلانمش ایدی.

تموز ابتداسنده ارضرومه متوجهاً اوتوموبیللرله حرکت ایدن پاشا حضرتلری اثنای راهده مابیندن وداماد فریددن دها بعض تلغرافلر آلمش وکافه سنده پاشا حضرتلرینك درسعادته عودتی لزومی تأکید اولونمش ایدی.

الکنهایت ازضرومده ایکن ٦ تموز ٣٣٥ ده سرکاتب طرفندن:

(حسب الایجاب مأموریت علیه لرینه ختام ویرلمش اولدیغندن همان بلاتأخر درسعادته عودتلری ارادهٔ پادشاهی اقتضاسندندر) طرزنده برتلغراف کلمش؛ بونك اوزرینه پاشا حضرتلری عسکرلکدن دخی استعفاسنی ویردرك وظیفهٔ ملیه ووطنیه لرینه دوام بویورمشلردر.

٢٣ تموز ٣٣٥ ده انعقاد ایدن ارضروم قونغره سنه مصطفی کمال پاشا حضرتلریله رؤف بك افندی ارضروم مرخصی اوله رق اشتراك ایتمشلردر.

دامادفرید، قونغره یه اشتراك ایدنلری شقی وعاصی تلقی ایدرك دردستلریله محفوظاً سوقلرینه دائر مأمورین ملکیه وعسکریه یه امرلر ویرمش ایدی.

داماد فرید ایله تشریك مساعی ایتدکلرنده شبهه اولمیان انکلیزلرك صامسونه یاپه‌جقلری اخراج حرکتنه مانع اولمق اوزره قرارکاهی، صامسونده بولنان ۱۵ نجی فرقه قوماندانی قائممقام اسماعیل حقی بکه لازم کلن امر وتعلیمات ویرلمش ومرکزی اناطولینك قپوسی مثابه‌سنده اولان قواق جوارنده (صامسون ایله آماسیا آراسنده‌در) ملی وعسکری قوتلرله برطوپجی طابوری تحشید ایدلمش ایدی [*]

سلاحله مقابله ومقاومته معروض قالاجقلرینه قانع اولان انکلیزلر صامسونه اخراج تشبثاتندن صرفنظر ایتمکه وبالاخره مرزیفونده‌کی قوتلرینی‌ده کیری چکمکه مجبور اولمشلردی. انکلیزلره قارشی آلنان بووضعیت خصمانه‌دن دولایی میرآلای رأفت بك استانبول حکومتنجه عزل ایدیلمرك یرینه میرآلای صلاح‌الدین بك (سابق مرسین مبعوثی) تعیین واعزام قلندی.

استانبول حکومتی طرفندن عزل وکویا طرد ایدلمش اولدیغی اعلان ایدیلن مصطفی کمال پاشا حضرتلری کرك ارضرومده وکرك سیواسده پارلاق برصورتده استقبال ایدلمش وتحت ریاستلرنده سیواس قونغردسی انعقاد ایلهمش ایدی. ٤ ایلول ۱۳۳۵

سیواس قونغردسنه مرخص اولهرق اشتراك ایدن ذوات محترمه‌نك اسامیسی:

۱ — رئیس : مصطفی کمال پاشا حضرتلری
۲ — « وکیلی : اسماعیل فاضل پاشا (مرحوم)
۳ — « « : حسین رؤف بك
٤ — کاتب : اسماعیل حامی بك (استانبول)

---

[*] مرکزی سیواس اولان ۳نجی قول اردونك قوماندانی میرالای رأفت بك (الیوم میرلوا رأفت پاشا) ایدی. ٥ و ۱٥نجی فرقه‌لر مذکور قول اردو امرنده ایدی. عاجزلری، مرکزی آماسیاده بولنان ٥نجی فرقه‌نك ومتعاقباً قواق منطقه‌سنك قوماندانلغنی درعهده ایلدم.

٥ ــ كاتب : محمد شكرى بك (آفيون قره‌حصار)
٦ ــ اعضا : بكر سامى بك (توقات)
٧ ــ « : ميرآلاى رأفت بك (جانيك)
٨ ــ « : « قره واصف بك (استانبول)
٩ ــ « : باش آغا زاده يوسف بك (دكزلى)
١٠ ــ « : كوچك آغا زاده نجيب على بك «
١١ ــ « : دالخانلى « محمدشكرى « «
١٢ ــ « : خواجه رائف افندى (ارضروم)
١٣ ــ « : شيخ فوزى « (ارزنجان)
١٤ ــ « : احمد نورى « (بروسه)
١٥ ــ « : عثمان نورى بك «
١٦ ــ « : سياهى‌زاده‌خليل‌ابراهيم‌افندى (اسكيشهر)
١٧ ــ « : بايراقدار زاده حسين بك «
١٨ ــ « : خسرو سامى بك «
١٩ ــ « : ماجد بك (آلاشهر)
٢٠ ــ « : كرى‌زاده‌صالح‌صدقى‌بك(آفيون‌قره‌حصار)
٢١ ــ « : ذكى بك (قسطمونى)
٢٢ ــ « : بوشناق زاده سليمان بك (جانيك)
٢٣ ــ « : محمد توفيق بك (چوروم)
٢٤ ــ « : عبدالرحمن‌طورسون‌بك «
٢٥ ــ « : دللال زاده حاجى عثمان افندى (نوشهر)
٢٦ ــ « : خالد بك (بور)
٢٧ ــ « : مصطفى افندى (نيكده)
٢٨ ــ « : مظهر مفيد بك (حكارى)
٢٩ ــ « : حقى بهيج بك (دكزلى)
٣٠ ــ « : ابراهيم ثريا بك (صاروخان)
٣١ ــ « : حكمت بك (طب قاكولته‌سى ممثلى)

بونلردن ماعدا مرخص اوله‌رق انتخاب اولوندقلری حالده مسافه‌نك بعدیتی ووسائط نقلیه‌نك فقدانی دولایيسيله التحاق ایده‌میان متعدد ذوات اولدیغی کبی مرخص اولمیه‌رق قونغره‌ده حاضر بولنان برچوق ذوات‌ده واردر . [*]

سیواس قونغره‌سنك انعقادی اوزرینه پك زیاده عصبیته کلان داماد فرید حکومتی آناطولیده‌کی قوماندانلرك ووالیلرك بعضلرینی تبدیل ایله‌مش ایدی .

بومیانده مصطفی کمال پاشا حضرتلرینك یرینه اردو مفتشی اوله‌رق مشیر عبدالله پاشا (کله‌مشدر) ، علی فؤاد پاشانك یرینه کیرازحمدی پاشا اسکیشهره و۱۲ نجی قول اردو قوماندانی میرالای صلاح‌الدین بکك یرینه‌ده طوپال سعید پاشا قونیه‌یه اعزام قلنمش ایدی . آرتین جمال قونیه والیسی بولنیوردی .

حسن نیت صاحبی اولدیغی آکلاشیلان طوپال سعید پاشا آرتین جمال ایله اویوشه‌مدیغندن دولایی تکرار استانبوله چاغیرلدی . قونیه‌ده بولنان آرتین جمال، قونیه‌نك بعض ایلری کلنلری ایله مشترکاً حرکات ملیه علیهنده استحضارات وترتیباته باشلامش ایدی . خرپوط والیسی غالبك ملاطیه‌ده (انکلیز پاره‌سیله) جمع وتدارك ایده‌جکی قوتلر وآنقره‌والیسی محی‌الدینك چورومده احضار ایلیه‌جکی قوتلرله مشترکاً سیواسه دوغری برحرکت متقابله یاپیله‌رق قونغره داغیدیله‌جق ایدی . فی‌الحقیقه بوتصورات موقع فعله قونمش وفقط تمامیله تطبیق اولونه‌مامش ایدی .

فرقه قوماندانی قائممقام عاکف بکك خرپوطده بولنان برآلای (بیکباشی الیاس بك) امرنده اوله‌رق افرادینی آرابه‌لره ارکاب وجبری

[*] بالیکسر ، آلاشهر ، نازللی و سائر محللرده بر چوق قونغره‌لر انعقاد ایله‌مش ایسه‌ده کافه‌سی موضی اولوب محدود مقرراتی احتوا ایلدکلرندن بحث اولونه‌مامشدر .

بریورویش ایله ملاطیه‌یه یتشمش واوراده حال اجتماعده بولنان وبرطاقم عشیرتلرله سیواسه قارشی ترتیبات آلمقله مشغول اولان علی غالب نامه بدرخانی خلیلی ابراهیم وانکلیز بیکباشیسی نوویل ..... ی مرعش حلب استقامتنده مجبور فرار ایله‌مش ایدی .

محل اجتماعده اله کچیریلن اوراق میاننده علی غالبك سیواس والی وقوماندانلغنه تعیینه دائر بر وثیقهٔ رسمیه‌ده ظهور ایتمش ایدی .

والی غالب بوصورتله مجبور فرار اولمش ومحی الدین دخی قیرشهر مبعوث سابقی کسکینلی رضا بك واسطه‌سیله توقیف وسیواسه جلب اولونمش ایدی .

ملت ومملکت علیهنده مضر وتهلکه‌لی بر شکل وماهیتده اولان والی غالبك افعال وحرکاتی حقنده معلومات استحصالی ایچون قونغره هیئتی طرفندن دوغریدن دوغری‌یه سرایه مراجعت ایدلمش ایسه‌ده داماد فریدك ممانعتیله مخابره ممکن اوله‌مامشدر .

سیواس قونغره‌سنده (میثاق ملی) تثبیت ومعلوم اولان (مدافعهٔ حقوق) نظامنامه‌سی ترتیب وتنظیم اولونمش وایزمیته قدر بونون آناطولی‌یی فعلاً اداره ایتمك اوزره بر (هیئت تمثیلیه) انتخاب ایدیله‌رك قونغره مذاکراتنه ختام ویرلمش ایدی .

سیواس قونغره‌سی مقرراتی موجبنجه تشکل ایدن هیئت تمثیلیه‌یه مصطفی کمال پاشا حضرتلرینك تحت ریاستلرنده بروجه آتی ذوات انتخاب اولونمشلردر :

حسین رؤف بك (سیواس)
بکر سامی بك (توقات)
خواجه رائف افندی (ارضروم)
شیخ فوزی افندی (ارزنجان)
ممتاز بك (آنقره)

مظهر مفید بك (حکاری)
حقی بهیج بك (دکزلی)
خسرو سامی بك (اسکیشهر)
مصطفی افندی (نیکده)
حاجی موسی بك (موطکی)
خسرو بك (طربزون) هیئت تمثیلیه‌نك کتابتنده ایفای وظیفه ایله‌مشدر .

میثاق ملی ، ارضروم قونغره‌سنده تثبیت ایدیلن اساساتك عینی اولوب بروجه آتیدر :

میثاق ملی

ماده ۱ — دولت عثمانیه‌نك منحصراً عرب اکثریتیله مسکون اولوب ۳۰ تشرین اول ۱۹۱۸ تاریخلی متارکه‌نك حین عقدنده مخاصم اردولرك اشغالی آلتنده قالان اقسامنك مقدراتی اهالینك سربستجه بیان ایده‌جکلری آرایه توفیقاً تعیین ایدلمك لازم کله‌جکندن مذکور خط متارکه داخلنده دیناً ، عرقاً واصلاً ، متحد ، یکدیکرینه قارشی حرمت متقابله وفداکارلق حسیاتیله مشحون وحقوق عرقیه واجتماعیه‌لریله شرائط محیطیه‌لرینه تمامیله رعایتکار عثمانلی اسلام اکثریتیله مسکون بولنان اقسامك هیئت مجموعه‌سی ، حقیقةً ویا حکماً هیچ برسببله تفریق قبول ایتمز برکلدر .

ماده ۲ — اهالیسی ایلك سربست قالدقلری زمانده آرای عامه‌لریله آناوطنه التحاق ایتمش اولان الویهٔ ثلاثه ایچون لدی الایجاب تکرار سربستجه آرای عامه‌یه مراجعت ایدلمسنی قبول ایدرز .

ماده ۳ — تورکیا صلحنه تعلیق ایدیلن غربی تراکیا وضعیت حقوقیه‌سنك تثبیتی‌ده سکنه‌سنك کمال حریتله بیان ایده‌جکلری آرایه تبعاً واقع اولملیدر .

ماده ٤ — مقر خلافت اسلامیه وپای تخت سلطنت سنیه ومرکز حکومت عثمانیه اولان استانبول شهریله مرمره دکزینك امنیتی هردرلو خللدن مصون اولمالیدر . بو اساس محفوظ قالمق شرطیله آق دکز وقره دکز بوغازلرینك تجارت ومناقلات عالمه کشادی حقنده بزمله سائر بالعموم علاقه‌دار دولتلرك متفقاً ویره‌جکلری قرار معتبردر .

ماده ٥ — دول ائتلافیه ایله مخاصملری وبعض مشارکلری آره‌سنده تقرر ایدن اساسات عهدیه دائره‌سنده اقلیتلرك حقوقی ، ممالك متجاوره‌ده‌کی مسلمان اهالینك‌ده عینی حقوقدن استفاده‌لری امنیه‌سیله طرفمزدن تأیید وتأمین ایدیله‌جکدر .

ماده ٦ — ملی واقتصادی انکشافاتمز دائرهٔ امکانه کیرمك‌ودها عصری برادارهٔ منتظمه شکلنده تدویر اموره موفق اوله‌بیلمك‌ایچون هردولت کبی بزمده تأمین اسباب انکشافاتمزده استقلال وسربستیٔ تامه مظهر اولمه‌مز اس‌الاساس حیات وبقامزدر . بو سببله سیاسی ، عدلی ، مالی انکشافمزه مانع قیوده مخالفز .

تحقق ایده‌جك دیوناتمزك شرائط تسویه‌سی‌ده بو اساساته مغایر اولمیه‌جقدر .

انکلیزلرك مظاهرتندن بالاستفاده اسکیشهرده حاکم بر وضعیت اکتسابنه‌قالقیشان کیرازحمدی‌یی منع‌ایتمك وایجاب ایدرسه‌اسکیشهری اشغال ایده‌رك انکلیزلری طردایله‌مك اوزره علی‌فواد پاشاحضرتلری آنقره‌دن حرکته‌کچدی. وضعیتدن‌خبردار اولان کیرازحمدی (ذاتاًقول اردوضابطانی کندیسنی طانیمامش‌وتهدید ایدییورلردی) استانبوله‌فرار ایتمشدر. اسکیشهری اشغال ایتمك‌اوزره حرکت‌ایدن‌علی‌فواد‌پاشاحضرتلرینك معیتنه‌التحاق‌ایدن‌اسکیشهرلواسنك‌متعدد قوای ملیه مفرزه‌لری وعشاق مدافعهٔ حقوق رئیسی ابراهیم افندینك امرنده وژاندارمه یوزباشیسی

عصمت ویوزباشی سلیمان سروری بکلرك قوماندالرنده‌کی یوزلرجه‌ملی سواریلر کوتاهیه واسکیشهر حوالیسنده‌کی انکلیزلره قارشی فعالیته باشلادیلر. انکلیزلر، اصلا امید ایتمدکلری بو حساسیت ملیه وفعالیت خصمانه قارشیسنده محاربه‌دن اجتناب ایده‌رك شماله‌دوغرو چکلدیلر.

٤/٥ تشرین اول ٣٣٥ . [*]

بواثناده قونیه‌ده بولنان و حرکات ملیه علیهنده تحریکات ایله مشغول اولان آرتین جمالی اوزاقلاشدیرمق و قونیه وضعیتنه حاکم اولمق وظیفه‌سنی درعهده ایدن میرالای رأفت بك افندی سیواسدن وقیصری اوزرندن قونیه‌یه حرکت ایله‌مش‌ایدی.

وضعیتدن خبردار اوله‌رق قوهٔ معنویه‌سی قیریلمش اولان آرتین جمال، ایتالیانلرك محافظه وحمایه‌سنده استانبوله قاچمش و قونیه خلقی طرفندن والی وکالتنه وهبی افندی (اسبق شرعیه وکیلی) تعیین قیلنمش‌ایدی.

اناطولی‌یی فعلاً اداره صلاحیتنی درعهده ایدن هیئت تمثیلیه یکرمی کسور کون استانبول ایله قطع رابطه ایله‌مش بولونیوردی. بواثناده فرید قابینه‌سی سقوط ایده‌رك یرینه ـ آناطولی ایله آ کلاشه ـ بیله‌جکی تخمین اولنان ـ علی رضا پاشا قابینه‌سی موقع اقتداره کچدی. (تشرین‌اول ٣٣٥). استانبول‌ایله یکیدن مخابره باشلادی. واستانبول ایله آناطولی یکدیکریله آز، چوق آ کلاشدی. هیئت تمثیلیه ایله

---

[*] مجادلهٔ ملیه‌ده اسکیشهر لواسی خلقنك غیرت وطنپرورانه‌لری جداً شایان تقدیردر.

یاپمش‌اولدقلری بر چوق‌اعانات ملیه‌دن‌باشقه، بالجمله‌مصارفاتی کندیلری طرفندن تأمین ایدلمك اوزره مختلف و متعدد ملی مفرزه‌لر تشکیل ایده‌رك حرکات‌ملیه‌نك بوتون صفحاتنده فدا کارانه وجانسپارانه چالیشمشلردر.

مکملاً تسلیح‌وتجهیز ایدلمش اولان (آل بایراق، یشیل بایراق وشهید محمودبك) نامنده‌کی‌ملی‌مفرزه‌لر، وظائف ملیه‌ووطنیه‌لرینی ایفاده‌تمایز ایتمشلردر.

یقیندن کوروشمك اوزره بحریه ناظری صالح پاشا آماسیایه کلدی. [*]

مصطفی کمال پاشا حضرتلری رؤف و بکر سامی بکلرله برلکده سیواسدن آماسیایه تشریف بویوردیلر. اوچ کون دوام ایدن مذاکرات نتیجه‌سنده صالح پاشانك موافقت وقناعت تامه‌سیله مجلس مبعوثانك آناطولیده (بروسه‌ده) کشادینه قرار ویرلمش وبوبابده برپروتوقول تنظیم قلنمش ایدی. بر نسخه‌سی مصطفی کمال پاشا حضرتلریله رؤف وبکر سامی بکلر طرفندن ودیکر نسخه‌سی صالح پاشا طرفندن امضا ومتقابلاً تعاطی ایدلمش ایدی.

صالح پاشا، مجلسك یکیدن آناطولیده کشادینه موافقت وحرکات ملیه‌یه مظاهرت .... وعدلریله عودت ایتمش اولمسنه رغماً استانبولده‌کی قابینه آرقداشلریله برابر بووعدك خلافنده اصرار ایتدیلر.

مجلسك استانبولده انعقادی مسئله‌سی پك چوق مناقشات ومخابراته سبیت ویرمش وبالنتیجه استانبولده قرار قیلنمش ایدی.

علی رضا پاشا قابینه‌سیله صورت عمومیه‌ده حاصل اولان ائتلاف اوزرینه مملکتده برآز سکون حاصل اولمش وحربیه ناظری جمال پاشانك‌ده انضمام موافقتیله ملی جبهه‌لرك دها زیاده تقویه‌سنه قرار ویرلمش‌ایدی. بومیانده عموم ازمیر جبهه‌سنك تنظیمی کیفیتی میرآلای رأفت بکه (الیوم رأفت‌پاشا)یه تودیع اولوندی. میرمومی‌الیه قرارکاهنی نازللیده تأسیس ایلدی. شهید مرحوم ارکان حرب بیکباشیسی ناظم بك دخی برابرنده ایدی.

آناطولی افکار واحوال عمومیه‌سنی تدقیق مأموریتیله استانبول

---

[*] صالح پاشایه قواقدن آماسیایه قدر عزیمت وعودتی اثناسنده رفاقت ایتدم. واثنای راهده کندیلرینه بر چوق ملی مفرزه‌لرمزی تقدیم ایلدم.

حکومتی طرفندن فوزی پاشا حضرتلرینك (ارکان حربیهٔ عمومیه رئیسی) ریاستنده برهیئت مخصوصه، آناطولی‌یه اعزام قیلنمش‌ایدی. هیئت مشارالیها، صامسون وقواق طریقیله سیواسه ومتعاقباً ارضرومه قدر کیتمش وبعده آنقره طریقیله استانبوله عودت ایله‌مشدر .

استانبول حادثاتی و تورکیا بویوك ملت مجلسی

استانبولده یکیدن مجلس مبعوثانك کشادی ایچون مبعوثان کرام طوپلانمقده ایدی (کانون ثانی ۳۳٦) کوندن کونه کسب اهمیت ایدن غربی آناطولی ایله یقیندن علاقه‌دار اولمق اوزره مصطفی کمال پاشا حضرتلری هیئت تمثیلیه مرکزینی سیواسدن آنقره‌یه نقل بویوردیلر . ۲۷ کانون اول ۳۳٦

آنقره اهالیسی طرفندن پاشا حضرتلری فوق‌العاده بر مراسم استقبالیه ایله قارشیلانمش وهیئت تمثیلیه قرارکاهی ، زراعت مکتبنده تاسیس ایدلمش ایدی .

علی فؤاد پاشا حضرتلری آنقره‌ده بولونیوردی. مشارالیه غربی آناطولی تشکیلاتیله وخاصةً انکلیزلره قارشی اولان شمال جبهه‌سی وجنوبنده فرانسزلره قارشی بولنان کلکیا جبهه‌سیله علاقه‌دار ومشغول اولیوردی .

حریت وائتلاف منسوبینی قوای ملیه علیهنده‌کی تزویراتندن وانکلیزلرله تشریك مساعیدن قطعیاً کیری طورمیورلردی . نهایت (وحیدالدین)کده اشتراکی ایله داخلاً تحریکات وافساداته وداماد فریدی تکرار موقع اقتداره کچیره‌بیلمك ایچون هر درلو تدابیره توسل ایلدیلر .

انکلیزلر متمادیاً علی رضا پاشا قابینه‌سنی ازعاج وتهدید ایلیوردی. بالخاصه ازمیر جبهه‌سنده‌کی قوتلرمزك کیری چکلمسنده (میله‌ن‌خطنه) اصرار ایتدیلر . بو شرائط تحتنده ایفای وظیفه‌یه تحمل ایده‌میان علی رضا پاشا قابینه‌سی استعفایه مجبور اولدی . مذکور قابینه‌یی استخلاف ایدن صالح پاشا حکومتی ایسه حرکات ملیه علاقه‌دارلغی ایله اتهام ایدلمکه باشلاندی .

دول ائتلافیه ، ظاهراً کندی امنیتلرینك استحصالی ایچون ، حقیقتده ایسه مملکته حاکم ونافذاولابیلمك وحرکات ملیه‌نك انکشافنی تصعیب ایلمك ایچون مرکز حکومتمز اولان استانبولی رسماً اشغال ایلدیلر . ١٦ مارت ٣٣٦.

مع‌مافیه بواشغالك واقع اولاجغی هیئت تمثیلیه‌جه استخبارایدلمش واستانبولده‌کی مبعوثلردن بعضلرینك نظردقتلری جلب ایدلمش ایدی. اشغالدن برقاچ کون اول آنقره‌ده‌کی انکلیز وفرانسز ممثللرینك بوتون اشیالریله استانبوله حرکتلری‌ده مذکور استخباراتی تأیید ایلدی .

خلاصه، استانبول اشغال ایدلدی. برچوق رجالمز تحقیروتوقیف اولونه‌رق مالطه‌یه نفی ایدلدی ، مجلس مبعوثان دوام وظیفه‌یه امکان کوره‌میه‌رك داغیلدی. داماد فرید تکرار موقع‌اقتداره کچدی وبوتون قوت وشدتیله اجرای ملعنته باشلادی .

حرکات ملیه‌یی، پادشاهه‌عصیان شکلنده‌ورؤسای مجاهدینی،اتحادجیلر ودینسزلرضورتنده پروپاغاندا ایدن فتوالر وبیاننامه‌لرله خلقك اذهانی تشویش ایدلمکده وبرطرفدن‌ده بیغا جهتندن آناطولی‌یه مسلط ایدیلن آنزاوور واسطه‌سیله تدهیش سیاستی تعقیب اولونمقده ایدی .

استانبولك اشغالی وبرچوق وقایع مؤسفه‌نك حدوثی اوزرینه اول امرده آناطولینك استانبول واطنه ایله اولان رابطه‌سنی قطع ایچون کیوه واولوقیشله جوارنده‌کی دمیریوللری وکوپریلری تخریب اولوندی .

متفرق صورتده آناطولیده بولنان دول ائتلافیه منسوبینی اسیر ایدلدی. بومیانده‌ارضرومده توقیف‌اولنان انکلیز قائممقامی‌راولنسون (لورد کورزونك قارداشی) دخی بولونمقده ایدی . [بالآخره مومی‌الیهك توسط ودلالتیله مالطه‌ده‌کی رجالمز مبادله‌وتخلیص ایدلمشلردر.]

بوندن ماعدا اسکیشهرله آفیونده بولنان انکلیز قوتلرینه بروجه آتی تعرضه کچیلدی :

مرکزی آنقره‌ده بولنان ٢٤ نجی فرقه قطعاتی (قائممقام محمود بك قوماندا‌سنده) ومرکزی آفیون قره‌حصارنده بولنان ٢٣ نجی فرقه قطعاتی (قائممقام عمر لطفی بك قوماندا‌سنده) واولجه بحث اولنان اسکیشهر قوای ملیه مفرزه‌لرینك اشتراك ومعاونتیله وبالذات علی فؤاد پاشا حضرتلرینك اتخاذ بویوردقلری ترتیبات دائره‌سنده هرطرفدن دوچار تضییق اولان انکلیزلر برچوق حیوان واشیا ترك ایده‌رك اسکیشهردن چکلمش وبالمصادمه کیوه جهتنه آتیلمش ایدی. استانبولده‌کی مجلس مبعوثانك داغیلمسی ومملکتك یکی بحرانلره معروض قالمسی اوزرینه صلاحیت فوق‌العاده‌یی حائز برمجلس ملینك آنقره‌ده اجتماعی لزومی (هیئت تمثیلیه) طرفندن اعلان ایدیله‌رك مبعوثلر عاجلاً آنقره‌یه دعوت اولوندی . ١٩ مارت ٣٣٦ [*]

بیغا حوالیسنده قوای ملیه علیهنده تشکیلات یاپمقله مشغول بولنان آنزاوور ، انکلیزلرك‌ده مظاهرتیله باندیرمه‌یی اشغال ایتمش وقهرمان قوماندانلرمزدن قائممقام رحمی بکی شهید ایده‌رك معیتنده‌کی مفرزهٔ عسکریه‌یی مغلوب ایله‌مش ومذکور حوالیده حاکم بر وضعیت قازانمش ایدی .

داماد فریدك حمایهٔ فوق‌العاده‌سنه واوزمانکی حربیه ناظری سلیمان شفیقك ترتیب وتشکیل ایلدیکی پیاده وطوپچیلردن مرکب (انضباط آلایلرینك) مظاهرتنه نائل اولان آنزاوور (پاشا ؟) بوتون

---

[*] استانبولده‌کی حادثات اخیره دولایسیله درسعادتدن وترا کیادن برچوق ذوات محترمه صور مختلفه ایله اناطولی‌یه کچمکه موفق اولمشلردر . انکلیزلرك تدابیر شدیده‌سنه رغماً اناطولی‌یه کچن ذوات میاننده اسماعیل فاضل پاشا (مرحوم)، جلال‌الدین عارف‌بك، میرالای عصمت‌بك (الیوم باش وکیل عصمت پاشا)، عدنان بك وخالده ادیب خانم .... دخی بولونیورلردی .

بو قوتلره (خلیفه اردوسی) نامی ویره‌رك وظاهراً دین کیسوه‌سنه بورونه‌رك خلقی سهولتله اغفال وآززمان ظرفنده (ایزمیت، باندیرمه وقره‌سی) لوالرینی اشغال ودوزجه، بولی‌یه‌قدر حکم ونفوذینی توسیع ایله‌مش ایدی .

بو وضعیت قارشیسنده بروسه ، اسکیشهر وآنقره تحت تهدیده کیرمش بولونیور ایدی .

جنوب منطقه‌لرمزده فرانسزلرله مصادمه‌لر ومحاربه‌لر دوام ایدییوردی. ایلك فرصتده تعرضه کچمك اوزره یونانلیلر حاضرلانیوردی. یونتوسجیلرك فعالیتی تزاید ایتمش ایدی .

داخل ممالکده قوای ملیه علیهنده (مقابل حرکات عصیانیه‌یه‌دائر) بعض اماره‌لر محسوس ایدی .

مقدرات مملکته واضع الید اولمق اوزره ۲۳ نیسان ۳۳٦ ده اجتماع ایدن (بویوك ملت مجلسی) هنوز مساعیسنی تنظیم ایده‌مامش ایدی.

داخلی وخارجی دوشمنلرك مشترك فعالیتلریله امحاسنه قصد ایدیلن آناطولی ، عظیم بحران وهیجان دوره‌سی کچیرمکده ایدی .

(مایس ۳۳٦)

نیسان ابتداسنده قونیه‌ده باش کوسترمن مهم بر عصیان ، ازمیر جهه‌سندن مقدار کافی زیبك سواریلربله قونیه حوالیسنه یتیشه‌ن میرآلای رأفت بك افندینك اتخاذ ایلدیکی تدابیر سایه‌سنده تسکین وسوء تفهملر ازاله اولوندی .

۲٤ نجی فرقه‌نك بر قسم قوتلریله واسکیشهر لواسنك قوای ملیه مفرزه‌لریله حرکت ایدن علی فؤاد پاشا حضرتلری کیوه بوغازنده انضباطجیلرله قارشولاشدی .

صالحلی جهه‌سی قوماندانی چرکس ادهم امرنده‌کی سواریلر ـ که بونلره قوای سیاره نامی ویرلمش ایدی ـ بالیکسر وبروسه قوای

ملیه‌سنك انضمام معاونتلریله آنراوور قوتلرینی بروسه وباندیرمه حوالیسندن طرد ایلدی .

دوزجه وبولی حوالیسنده‌کی وضعیتك وخامتنه بناءً ٢٤ نجی فرقه‌نك متباقی اقسامی (فرقه قوماندانی قائممقام محمود بك مرحوم امرنده اوله‌رق) خندك اوزرندن دوزجه‌یه ومرحوم عارف بك قومانداسنده برقسم قوت‌دخی آنقره‌دن بکپازارینه تحریك اولوندی.

جنوب جبهه‌سی

تشرین اول ۳۳۵ نهایتلرنده فرانسزلر مرعش، عینتاب واورفه‌یی اشغال واطنه حوالیسنده‌کی فعالیتلرینی تزیید ایله‌مشلردی .

بو اشغال کیفیتی جنوب ولایتلرمز خلقنی متأثر ایتمش وخاصةً فرانسز قطعاتی میانده ارمنی تشکیلاتنك موجود بولونمسی اهالیٔ اسلامیه‌نك عصبیتنی تحریك ایله‌مش ایدی .

خلق، هرطرفده متینغلر عقدایده‌رك بواشغالی پروتستو ایلدیلر. ایجاب ایدرسه فرانسزلری جبراً مملکتلرندن طرده قراروریره‌ن خلق، بو قطعی قرارلرینی کرك فرانسز اشغال قوماندانلنه وکرك سیواسده بولنان (هیئت تمثیلیه) ریاستنه بیلدیرمشلردی .

کون کچدکجه فرانسزلره قارشی خلقك بغض وعداوتی زیاده‌لشمش وفعلاً مجادله باشلامش ایدی .

اورفه، عینتاب، مرعش واطنه مجاهدلرینك مقاومت دلیرانه‌لری قارشیسنده، هرنوع مالزمهٔ فنیه ووسائط حربیه‌یه مالك بولنان منتظم برقاچ فرانسز فرقه‌سی (بیکلرجه ارمنی فدائیلرینك‌ده اشترا کنه‌رغماً) عاجز ومغلوب بر وضعیته دوشدیلر .

هر بریسی بر داستان ظفر تشکیل ایده‌جك اولان جنوب صحنه‌لرینك حرکات قهرمانانه‌لری حقنده‌کی تفصیلاتی، بالذات وبالفعل علاقه‌دار بولنان ذواته ترك ایده‌رك یالکز اطنه مجاهدلرندن بر آز بحث ایتمکی مناسب کوردم [*] .

---

[*] — اورفه حوالیسی قوای ملیه قوماندانی علی صائب بك (مبعوث)
— عینتاب ومرعش حوالیسی قوای ملیه قوماندانی قلنج علی بك (مبعوث)
— شرقی اطنه منطقه‌سی قوماندانی طوپجی قائممقامی کمال بك (طوغان) وپیاده بیکباشیسی عثمان بك (طوفان)
— اطنه جبهه‌سی قوماندانی ژ. بیکباشیسی علی راتب بك (سنان پاشا)

هر نوع مالزمه ووسائط حربیه‌دن محروم و قسم اعظمی آو وچاقاقلی تفنکلرله مسلح بولنان اطنه مجاهدلری وآنلره پیرو اولان سنان پاشا ورفقای مساعیسی نه‌قدر مدح وثنا ایدلسه سزادر .

مرکزی نیکده‌ده بولنان واطنه جبهه‌سیله علاقه‌دار اولان ۱۱ نجی فرقه [*] اطنه مجاهدلرینه هردرلو معاونت عسکریه‌ومظاهرت فعلیه‌سنی دریغ ایتمه‌مشدر. فرقه ایله تماس وارتباطده بولنان (کلکیا هیئت مرکزیه‌سی) ارکاننك کرك کیریلرده وکرك جبهه‌لرده مشهود اولان سعی وغیرت متمادیه‌لری ، اطنه‌مزك استخلاصی حقنده قوتلی امیدلر اویاندیرمقده ایدی .

هیئت مذکوره بروجه‌آتی ذواتدن مرکب ایدی :

سنان پاشا (عین زمانده ملی جبهه قوماندانی)

کتخدا زاده ابراهیم بك (اطنه اشرافندن)

شیخ سعدالدین افندی (قره‌عیسالی قائممقامی)

مغنیسالی علی بك (قوای ملیه قوماندانی)

ضمیر بك (اطنه مبعوثی)

احمد رمزی بك (الیوم یکی اطنه غزته‌سی مدیری)

دها استانبول دول ائتلافیه طرفندن اشغال ایدلمزدن اول قره عیسالی مفتیسی خواجه محمد افندینك اهالیه خطاباً :

[پادشاه ، انکلیزلره آلت شر وفساد اولمقده‌در . آکا تبعیت ، احکام شرعیه‌یه مخالفتدر . بناءً علیه دین ومملکتی قورتارمق ایچون میدان مجاهده‌یه آتیلان رؤسا وقوماندانلره التحاق وآنلره اطاعت ایتمك فرض اولمشدر .]

طرزنده یامش اولدیغی تلقینات وارشادات وطنپرورانه‌سی (طوراق کویندن درویش وامین اغالرله اورغان قیراندن منلانصوف وصونغورلی

---

[*] بوفرقه‌نك امر وقوماندانسی نیسان ۳۳٦ ابتداسنده درعهده ایلدم.

بكر كهيالر وآق طاشلى على بك) كبى رؤساى مجاهدينك عزم وغيرت خداپسندانه‌لرى اطنه جبهه‌سنده‌كى موفقيات عظيمه‌نك استحصالنده پك زياده مؤثر وعامل اولمشدر .

اطنه مجاهدلرينك موفقياتى صره ايله (حاچقيرى، كلبك وبله‌مدك)ه هجوم وتعرضلرله باشلادى . فرانسزلره بر چوق ضايعات وتلفات ويرديرلدى . قسم اعظمى ارمنى عسكرلرندن عبارت اولمق اوزره ايكى يوزى متجاوز فرانسز اسير و پك چوق غنائم الده ايدلدى . (نيسان ٣٣٦)

قازانيلان بو موفقيتلر اساساً جسارت وشجاعتلريله مشتهر بولنان اطنه شمال منطقه‌سى خلقنك حسيات قهرمانانه‌لرينى تشديد ايتمش وپوزانتى تعرض وهجومنى تعجيل ايله‌مش ايدى. محصور قالان فرانسزلر طرفندن مكملاً تحكيم وتل اوركولريله تقويه ايدلمش اولان پوزانتى‌يه طوپسز وماكنه‌لى تفنكسز تعرض ايتمك ، بو فداكار وطنداشلرى بيله‌رك ئولومه سوق ايله‌مك ديمك ايدى. مجاهدينه ٤ قدرتلى و ٢ صحرا طوپيله برقاچ متراليوز سوق اولوندى .

٨ مايس ٣٣٦ صباحى پوزانتى‌يه ٣ جهتدن بومباردمان باشلادى. حاكم موضعلرده بولنان طوپلريمزك طوروس داغلرندن عكس ايدن حزين ايكيلتيلرينه دايانه‌ميان مجاهدين، درحال تعرضه قالقديلر. فقط تل اوركولرى تخريب ايديله‌مامش اولديغى ايچون اكثر محللرده هجوم مسافه‌سنده توقفه مجبور اولديلر . اشبو تعرضه بر چوق اشراف وعلمانك سلاح بدست اوله‌رق اشتراك ايتدكلرينى ذكر ايتمك ، بو حواليده‌كى عزم وايمان ملينك درجهٔ قدرت وتجليسى حقنده كافى برفكر ويرر ظننده‌يم .

دوزجه وبولى حواليسنده كيتدكجه توسع ايدن آتش اختلال

١١ نجی فرقه‌یی سرعتله پوزانتی حوالیسندن اوزاقلاشمغه مجبور ایلدی[*].

١١ نجی فرقه‌نك تسریع حرکتنی متضمن اولوب بویوك ملت مجلسی رئیسی مصطفی کمال پاشا حضرتلرندن مورود شیفره‌لی امرنامه‌ده:

« مهم قوتلرمزك بولی حوالیسنده مغلوب اولدیغی ، قونیه‌ده عصیان اماره‌لرینك محسوس بولندیغی اشعار ، پوزانتی تعرضندن صرفنظرله وممکن مرتبه فضله قوتله سریعاً وبالذات حرکتم امر اولونیوردی . »

دها اول خندك اوزرندن دوزجه استقامتنه تحریك ایدلدیکی ذکر اولنان قائممقام محمود بك ، خندك یقیننده عصاتله یاپمش اولدیغی مصادمه‌ده قرارکاه ضابطانیله برلکده شهید دوشمش وقطعاتی مغلوب اولمش ایدی. بکپازاری، مدرنی وبولی حوالیسنده موفقیتلی برصورتده تأدیبات یاپمش اولان مرحوم عارف بك مفرزه‌لری ده کیری چکلمشلردی.

هیئت ناصحه اوله‌رق مذکور منطقه‌یه کوندرلمش اولان [خسرو بك (طربزون مبعوثی) ، عثمان بك (لازستان مبعوثی) و فؤاد بك (بولی مبعوثی) . . . .] عصات طرفندن دردست ودوزجه‌ده توقیف اولونمشلر ایدی .

کیوه جوارنده علی فؤاد پاشا حضرتلرینك تحت امرنده‌کی قوتلرمز، انضباط آلایلریله جدی محاربه‌یه طوتوشمشلردی .

---

[*] پوزانتیده محصور بولنان فرانسزلرك ٢٧ مایس ٣٣٦ ده یاپمش اولدقلری خروج حرکاتی عقیم قالمش، قوماندان وضابطلری، طوپ وماکنه‌لی تفنکارله ٨٠٠ زی متجاوز فرانسز اسیر ایدلمشدر. غریبدرکه بومهم فرانسز قوتنی اسیر ایدن ملی قهرمانلرمزك عددی یوزی متجاوز دکل ایدی . مع‌مافیه بومسئله‌ده (خدیجه خاتون) ك رولی‌ده چوق مهمدر .

کولك ناحیه‌سنك پانزین چقور کویندن حسن آغانك رفیقه‌سی اولوب امین ودرویش آغالرك قوای ملیه‌سنده ایفای خدمت وطنیه ایدن (خدیجه خاتون) ، طرسوس استقامتنده خروج یاپان فرانسزلره یاکلش قلاغوزلق یاپه‌رق فرانسزلری پك صارپ اولان (قار بوغازینه) طیقمش ومجاهدینی خبردار ایتمشدر .

دوزجه وبولی حوالیسنه حاکم اولان (خلیفه اردوسی) قطعاتی مدرنی ـ آنقره استقامتنده اشغال ساحه‌لرینی توسیع ایدییورلردی .

فرقه‌نك کزیده ضابطان وافرادندن مرتب برطابورله ۱۲۷ نجی آلایی وبرصحرا وبرجبل بطریه‌سنی قونیه ارکلیسنده اجتماع ایتدیره‌رك ۱۱ مایس ۳۳۶ ده تره‌نلرله قونیه‌یه متوجهاً حرکت ایدلدی. قونیه‌دن صوکرا تره‌نلر اسکیشهره واورادن‌ده صاریکوی استاسیوننه تحریك اولوندی . صاریکویه اخراج ایدیلن قطعات ، میخالیججق اوزرندن نعللو خان ـ مدرنی‌یه حرکت ایلدی . بو جوار خلقی عسکرلرمزی حسن صورتله استقبال ایتمش وکوکللو اوله‌رق برچوق مجاهدین فرقه‌مزه التحاق ایله‌مشدر .

کوکللیلر میاننده وعظ ونصیحتلریله ضابطان وافرادمزك پك زیاده حرمتلرینی قازانمش اولان نعللی خانلی قدیر خواجه‌ده واردی .

ارکان حرب بیکباشیسی ناظم بك قوماندانسنده نازللی جبهه‌سندن کلمش اولان ایکی یوز قدر زیبك سواریلری و ۱۸۹ نجی پیاده آلایی واسکیشهر ملی مفرزه‌لرندن مرکب چولاق ابراهیم بك مفرزه‌سی و ۱۱ نجی فرقه قطعاتی ایله برابر کلان مغنیسالی علی بك ملی مفرزه‌سی .... مدرنی‌ده اجتماع ایتدیلر. بوقوتلره، ازمیر جبهه‌سندن کلمش بولنان میرآلای رأفت بك قوماندا ایلدی .

کیوه منطقه‌سندن جنوبه صارقمق ایستیان انضباط قطعه‌لرینك تعرضلری توقیف ایدلمش وهرطرفدن یتیشه‌ن مجاهدلرمزك اشتراکیله مقابل تعرضه کچن علی فؤاد پاشا حضرتلری، مذکور مخالف ومخاصم قوتلری اطه‌پازاری ـ ایزمیت استقامتنده رجعته اجبارایله‌مش ایدی[*].

---

[*] بو صره‌لرده انضباطجیلرك آراسندن صیریله‌رق بوتون موجود وتشکیلاتیله آناطولی قوای ملیه‌سنه التحاق و تعرضه اشتراك ایدن یمشنجی پیاده آلاینك کذا اواثناده درسعادتدن فرارایده‌رك علی فؤادپاشا حضرتلرینك معیتنه التحاق ایدن ارکان حربیه مکتبی مداوملرندن برچوق ضابطان افندیلرك حرکات وتشبثات وطنپرورانه‌لری شایان تقدیردر .

آنزاووری تعقیب‌ایدن قوای‌سیاره آطه پازارینه داخل‌واورادن شرقه توجه ایده‌رك خنده‌که واصل اولمش ایدی .

هرطرفدن احاطه‌یه معروض قالان عاصیلر ، موقوفاً دوزجه‌ده بولنان مبعوثلرمزدن خسرو بکك توسط ودلالتیله ائتلاف تکلیف ایتدیلر وقبول اولوندی . ایرتسی کون ناظم بك قوتلری بولی‌یه و ۱۱ نجی فرقه امرنده‌کی قطعات وملی مفرزه‌لر ایکی قول ایله دوزجه‌یه حرکت ایتدیلر . شدتلی یاغمورلر آلتنده وطاغ یولندن حرکت ایتمش اولان صولجناح قولمز پك زیاده مشکلاته معروض قالمش وسوزلرنده صادق قالمیان آبازه‌لرك آتشنه‌ده اوغرامشدر .

۲۵ مایس ۳۳۵ ده قطعاتمز دوزجه‌یه واصل اولدیلر . قوای سیاره دها اول دوزجه‌یه داخل اولمش، حربیه‌ناظری شفیقك ارکان حربیه رئیسی قائممقام خیری‌ده داخل اولمق اوزره انضباطجیلردن دردست ایدیلن بعض ضابطان ومأمورین‌ایله صفر، قوچ وعبدالوهاب .... کبی رؤسای عصات اعدام اولونمش ایدی . آبازه رئیسی معان علی فراره موفق اولدی . یاپیلان ائتلافدن خبردار اولمدیغی ایچون قوای سیاره طرفندن اجرا ایدیلن بواعدام کیفیتی برامر واقع‌اولمش ایدی. بوائناده ارضرومل‌ناظم وشقی‌مصطفانك تحریکاتیله ذیله‌وتوقات حوالیسنده باشلامش اولان عصیان توسع ایتمش وچیان اوغللرینك تشویقاتیله یوزغادده حرکات اختلالکارانه باش کوسترمش ایدی .

مذکور عصیان واختلالك تسکین واطفاسی ایچون سیواسدن وآماسیادن ..... عسکری وملی‌قوتلر سوق اولوندیغی کبی دوزجه‌ده بولنان قوای سیاره و (سواری‌یه قلب ایدلمش اولان) چولاق ابراهیم بك مفرزه‌سی سریعاً یوزغاد استقامتنه تحریك اولوندی . میرالای رأفت بك دخی برمقدار سواری ایله کره‌ده وآقطاغ جهتنه حرکت ایلدی .

۱۱ نجی فرقه قطعاتی ومغنیسالی علی بك مفرزه‌سی دوزجه‌ده وناظم بك قوتلری بولی‌ده قاله‌رق آسایشی تأمین وادامه ایلدیلر .

اشبو حرکاتده دوزجه وحوالیسنده‌کی لازلرك (لازستان مبعوث سابقی خواجه نجاتی افندینك‌ده همتلریله) حکومت ملیه‌مزه ظهیر اولدقلرینی وقیمتدار معاونتلری سبق ایلدیکنی برلسان شکرانله یاد ایده‌رم. قوای ملیه مفرزه‌لرینك ومتعاقباً ۱۱ نجی فرقه‌نك بوحوالیدن اوزاقلاشملرندن جرأت آلان وخلیفه اردوسنك مدافع صادقی بولنان مذکور عاصیلر ، یونانلیلرك ایلك تعرضلرینی متعاقب (تموز ۳۳٦) معان علی ومصلوب قوچ بك طرفدارلرینك تحریکاتیله تکرار عصیان ایتمش وبولی حوالیسنده وارکان حرب بیکباشیسی ناظم بکك امرنده بولنان قوتلره (آیدین فرقه‌سنه) باصقین یاپه‌رق بر چوق تلفات وضایعاته سببیت ویرمشلر ایدی .

بونك اوزرینه چولاق ابراهیم بك (الیوم ارطغرل مبعوثی) صنوف مختلفه‌دن مرکب ملی وعسکری قوتلرله آنقره‌دن حرکت وصاری افه (ادیب بك) ایله برلکده وناظم بکك امرنده اوله‌رق مذکور عاصیلری تأدیب وآسایشی تکرار تأمین ایله‌مشلردر .

ایلك یونانه تعرضلری

خارجی دوشمنلرمز (شمالده انکلیزلر وخلیفه اردوسی، جنوبده فرانسزلر وغربده یونانلیلر) داخلی عصیان واختلالارك نتیجه‌سنه منتظر ومترقب فرصت ایدیلر.

قیام ملی علیهنده صادر اولان فتوالر وپروپاغاندالر .... داخلاً برچوق تشوشات وافساداته سببیت ویرمش ومملکتك مختلف محالرنده عصیان ظهور ایدرك برچوق قان دوکولمش ایدی. یونانلیلرك وپادشاهجیلرك «یونانلیلر، پادشاه طرفندن کوندرلمشدر. یالکز قوای ملیه رؤساسنی طوتانجقلر. باشقه کیمسه‌یه ضرر ویرمیه‌جکلر. پادشاه مصالحه یاپمشدر. آرتق محاربه ایسته‌میور . . . . الخ» طرزنده یاپمش اولدقلری پروپاغاندالر خلقك اذهانی تشویش ایتمش وجبهه‌لره قدر سرایت ایله‌مش ایدی [*]. کرك توالی ایدن داخلی عصیانلر وکرك یاپیلان مضر پروپاغاندالر ملت ومملکتی حس اولنور درجه‌ده صارصمش، ملی جبهه‌لرك وخاصةً ازمیر جبهه‌سنك ضعیف قالمسنه سبب اولمش ایدی. بو فرصتی قاچیرمیان یونانلیلر ۲۲ حزیران ۳۳٦ ده ازمیر جبهه‌سندن فائق قوتلرله تعرضه کچدیلر.

---

[*] بحث اولنان مصالحه‌نك (سه‌ور) معاهده‌سی اولدیغنه کوره باشلیجه موادینك شوراجقده ذکرینی فائده‌لی کوردم:

«ازمیر واراضی ملحقه‌سنك وشرقی تراکیانك یونانستانه ترکی. کردستانك مختاریتی. ارمنستانك تصدیق استقلالی (ارضروم، طربزون، وان وبتلیس داخل). طربزوندن ارمنستانه بر مخرج تأمینی. قاپیتولاسیونلرك اعاده‌سی وبدایت حربده استفاده ایتمیان دولتلره‌ده تشمیلی . . . . الخ.»

بو اثناده ازمیر جبهه‌سنك تقسیماتی شویله ایدی :

آ — بالیکسر (ازمیر شمال) جبهه‌سی قوماندانی : میرآلای کاظم بك (مدافعهٔ ملیه وکیلی کاظم پاشا)

ب — صالحلی (ازمیر شرق) جبهه‌سی قوماندانی : چرکس ادهم (قوتلرینك قسم مهمی ایله یوزغاد حوالیسنده بولونیوردی)

ج — نازللی (ازمیرجنوب) جبهه‌سی قوماندانی: دمیرجی محمدافه

یونانلیلرك تعرضی نتیجه‌سنده بالیکسر، آلاشهر، نازللی و برآز صوکره بروسه... یونانلیلرك استیلاسنه معروض قالدی . [خریطه‌یه مراجعت] آز زمان ظرفنده غربی آناطولیمزك بر قسم مهمنك سهولتله یونانلیلر طرفندن اشغال اولونمسی و شرقه دوغری آقان سیل مهاجرتك حزن‌انکیز منظره‌سی ، افکار عمومیه‌نك غلیانی وخلقك هیجانی موجب اولمش ایدی .

بلامقاومت دوشمن قارشیسندن چکلمك ، قدرت حربیه‌مزی تزییدوتقویه ایده‌جك منابع حیاتیه‌یه مالك بولنان اك معمور بلده‌لرمزی یونانلیلرك استیلاسنه ترك ایله‌مك..... بالنتیجه یونان فکر استیلاسنه جرأت وجسارت بخش ایتمك دیمك اوله‌جغی طرزنده مختلف اندیشه و ملاحظه‌لر ، بر چوق منورانمزی مأیوس و متأثر ایتمش و عادتا امیدسزلکه دوشورمش ایدی . حالبوکه فائق دوشمن قوتلری قارشیسنده جدی مقاومت کوسترمك ضورتیله قوای موجوده‌مزی پارچه ، پارچه مغلوب و پریشان ایتدیرمك ، غایه اعتباریله موافق اوله‌مازدی، ظن ایده‌رم. خط رجعتی وکیریسی امین، واسع برساحهٔ حربه مالك بولنان آناطولی قوای ملیه و عسکریه‌سنك ـ بوزغونلغه اوغرامامق شرطیله ـ شرقه‌دوغری تدریجاً ومنتظماً حرکات رجعیه‌سنه دوام ایله‌مسی ودوشمنك ممکن مرتبه‌اس الحرکه‌سندن اوزاقلاشدیرلمسی.. اك مناسب بر حرکت عسکریه اولدیغندن شبهه ایدیله‌مز .

غربی آناطولیده واسع مقیاسده یونان فعالیتنك باشلامسی اوزرینه تکمیل حرکاتی اداره ایتمك اوزره علی فواد پاشاحضرتلری (غرب جبهه‌سی قوماندانلغنه) تعیین قیلنمش و غربی آناطولیده‌کی بالجمله عسکری وملی قوتلر، مشارالیهك امرینه تودیع اولونمش ایدی.

لوازم امورینی و کیری خدماتی تنظیم ایتمك و ایجابنده جبهه قوماندانلغنه وکالت ایتمك اوزره (غرب جبهه‌سی قوماندان وکیلی) اوله‌رق میرلوا کاظم پاشا (دیاربکرلی) تعیین قیلندی. آلاشهرك سقوطی و عشاقك تهلکه‌یه معروض قالمسی اوزرینه دوزجه‌ده بولنان ۱۱ نجی فرقه قطعاتی مستعجلاً اطه پازارینه و اورادن تره‌نلرله عشاقه سوق اولوندی (آفیوندن کچرکن فرقه‌نك اقسام متباقیه‌سی وبالخاصه طوپجی قسم کلیسی التحاق ایلدی).

فرقه، عشاقه مواصلتنده علی فؤاد پاشا حضرتلری طرفندن بعدالتفتیش اینه‌ی صرتلرینك تحکیمنه ومدافعه‌سنه مأمور اولدی. حالبوکه دوشمن. بروسه‌یه توجه ایتمش اولدیغندن فرقه، تکرار تره‌نلرله قره‌کویه و اوزادن‌ده پازارجغه تحریك ایدلدی. قطعات هنوز یولده ایکن بروسه‌سقوط ایتمش اولدیغندن پازارجق غربنده‌کی نظیف پاشا صرتلرنده توقف و ترتیبات تدافعیه اخذ اولوندی و ملی مفرزه‌لر بیکباشی سعید بك امرنده اوله‌رق اینه‌کوله سوق ایدلدی. بوصره‌ده یتمشنجی آلای ۱۱ نجی فرقه نظام حربنه ادخال ایدلمش ایدی. ۲٤ نجی فرقه یکیشهر ـ بیله‌جك استقامتنی ستر و تأمین ایدیوردی.

۸ تموز ۳۳٦ ده بروسه‌یی اشغال ایدن یونانلیلر، برهفته صوکرا ایلری قطعاتیله اینه‌کول استقامتنده ایلروله‌مك ایسته‌مشلرسه‌ده بیکباشی سعید بك امرنده‌کی (سواری یوز باشیسی خرپوطلی عونی بکك مختلط مفرزه‌سی و احتیاط ملازمی احمد مختار افندی امرنده بولنان آل بایراق مفرزه‌سی واینه‌کول محلی قوتلری) نك مقاومت قهرمانا-

نه‌لری قارشیسنده دوما صرتلرنده توقیف اولوندیلر . بو مصادمه‌ده بر چوق ملی قهرمانلرمز شهید و مجروح اولمش و بو میانده مفرزه قوماندانلرندن یوز باشی عونی بك (خفیف) احتیاط ملازمی احمد مختار افندی (آغیرجه) یارالانمشلرذی . بوصره‌لرده مبعوثان کرامدن مرکب و مصطفی کمال پاشا حضرتلرینك تحت ریاستلرنده بر هیئت محترمه ، جبهه‌لری وقطعاتی یقیندن تفتیش بویورمشلردر .

عشاق استقامتنده ایلرلیان یونانلیلر عشاقی ضبط ایتمش وقونیه‌ده ۳ نجی دفعه اوله‌رق واسع مقیاسده مسلح بر عصیان داخلی ظهور ایله‌مش ایدی .

بووضعیت اوزرینه فرقه، پازارجقدن اسکیشهره کلدی وبرپیاده آلایی ایله بر بطریه‌سنی تردنله ایلغینه سوق ایلدی . آنقره‌دن (یوز باشی عونی بك قوماندانسنده) مرتب بر سواری آلایی ۲ طوپ و ٤ ماکنه‌لی تفنك قونیه‌یه تحریك اولوندیغی کبی آطنه جبهه‌سندن (مغنیسالی علی بك امرنده) بر ملی مفرزه و (قائممقام درویش بك امرنده) عزیزیه‌دن دیکر برملی مفرزه.... قونیه‌یه یتیشدی . قونیه عصیانك تسکین واطفاسنه‌مأمور اولان داخلیه‌وکیلی میرالای رأفت بك افندی بو دفعه بالمصادمه عصاتی داغیتمش وآز زمان ظرفنده آسایشی تأمینه موفق اولمش ایدی .

———..———

« قوای ملیه وتشکیلات منتظمه »

آنزاوور بلای عظیمنك دفع وازاله‌سی، داخلی عصیان واختلالارك تسکین واطفاسی ویونان استیلاسنك توقیفی ..... اوززینه مملکتده سکونت تقرر ایتمش و حکومت ملیه‌مزك اداره ماکنه‌سی منتظماً ایشله‌مکه باشلامش ایدی . (اغستوس ۳۳٦) .

ایلول و تشرین اول آیلری ظرفنده یونانلیلرله یاپیلان دمیرجی محاربه‌سی (قوای سیاره طرفندن) وکدوس تعرضی (۱۱و ٦۱نجی فرقه‌لر و قوای سیاره طرفندن) مستثنا اولمق اوزره آناطولیده بر سکون تام حکمفرما ایدی. شرقده، ارمنستان حرکاتی کمال موفقیتله دوام ایدییوردی . صاری قامش وقارص ضبط اولونمش ایدی .

فی‌مابعد منتظم دوشمن اردولریله چارپشمق مجبوریتی قارشیسنده سریعاً منتظم‌ومعلم براردو تشکیلنه بویوك ملت مجلسنجه قطعی قرار ویرلمش‌ایدی. قطعات منتظمه‌نك معاشات وتخصیصاتی تزییداولوندی. کلی مقدارده ملبوسات وتجهیزات سپارش ایدلدی . . . . . الخ

غرب جبهه‌سی قوماندانی علی فواد پاشانك عزم وهمتلریله تشکل ایتمش بولنان اوچ منتظم فرقه‌دن ماعدا یکیدن بعض فرقه‌لرك‌ده تشکیلنه باشلاندی .

او زمان غرب جبهه‌سی امرنده بولنان بش فرقه ـ که بو فرقه‌لر کنج اردومزك اساسنی تشکیل ایتمشلردر ـ بروجه آتیدر :

٢٤ نجی فرقه (قوماندانی قائممقام عاطف بك)
١١ « « (« « محمدعارف «)
٦١ « « (« « عزالدين «)
٢٣ « « (« بيكباشی خالص «) قسماً تشكل ايتمش .
٤ « « (« « ناظم «) حال تشكلده .

بونلردن ماعدا غرب جبهه‌سی امرنده منتظم بر سواری آلاییله بر ملی سواری آلایی و بر چوق ملی مفرزه‌لر و (قوای سیاره) نامی آلتنده بر ملی سواری فرقه‌سی موجود ایدی .

ملبوسات، تجهیزات ومالزمهٔ حربیه‌نك فقدانی قطعات منتظمه‌نك سرعت تشكلنه مانع اولمقده ایدی . عین زمانده مقدار كافی اركان و امراده موجود دكل ایدی . آلایلری وحتی فرقه‌لری بیكباشیلرك امر وقوماندالرینه تودیع ایتمك مجبوریتی حاصل اولیوردی. بناءً علیه دها بر مدت ، قوای ملیه مفرزه‌لرینك ابقاسی وتدریجاً نظامیه‌یه قلب اولونملری ضروری ایدی .

قطعات منتظمه كبی ضبط وربطی محافظه ایدیله‌میان ملی مفرزه‌لرك غیر قانونی بعض حركات واجراآتی ـ بویوك ملت مجلسنك تشكلندن اول وحتی تشكلی اثناسنده دخی ـ منافع ملیه و وطنیه ایجاباتندن اوله‌رق مسامحه‌ایدلمشدی. لكن حكومت ملیه‌نك تأسسندن ومملكتده سكون و انتظامك تقررندن صوكرا قوای ملیه‌یه قارشی كوستریلان مسامحه‌لره بالطبع دوام اولونه‌مازدی .

منتظم اردولر تشكیلنه قرار ویرمش اولان حكومت ملیه‌مز ، هرشیدن اول ضبط وربطك تأمین ومحافظه‌سنه مجبور ایدی. اختلال دورینك دوغوردیغی (قوای ملیه‌جیلك) منتظم بر اردو مفهومیله

قابل تألیف اوله‌مازدی [*]

ملی مفرزه‌لر تعبیر دیکرله (قوای ملیه) حقنده صوك زمانلرده یاپیلان تجربه‌لر ، تشکیلات منتظمه‌نك لزوم و اهمیتی حقنده‌کی قناعتلرمزی تقویه ایله‌مش ایدی . فی‌الحقیقه داخلی عصیانلرك تسکین واطفاسی و (ازمیر، اسکیشهر، آطنه، مرغش، عینتاب، اورفه.....) حوالیسنده اولدیغی کبی کندی یوردلرینك مدافعه و محافظه‌سی ضمننده ملی قوتلرك، پك زیاده نافع ومؤثر اولدقلری وفقط کندی یوردلری خارجنده ومنتظم محاربه‌لرده لایقیله استفاده ایدیله‌میه‌جکی تحقق ایله‌مش ایدی. مقدس بر امل وغایه‌ایله میدانه چیقمش اولان قوای ملیه‌جیلك مرور زمانله ـ بعض منفعتپرست چته‌لر طرفندن سوءاستعمال ایدیله‌رك ـ تدریجاً چاپولجیلغه منقلب اولیوردی . بناءً علیه بر آن اول تشکیلات منتظمه‌نك توسیعی وقوانین موضوعه احکامنك تمامی تطبیقی لازمه‌دن ایدی.

قیود و شروطه تابع اولمق ایسته‌میان قوای ملیه طرفدارلری بو قرار وتثبتاتدن بالطبع ممنون کورونمیورلردی .

بو اثناده بویوك قوماندانلقلرجه بعض تبدلات اولدی . ازجمله علی فواد پاشانك موسقوه سفیر کبیرلکنه تعیینی اوزرینه غرب وجنوب جبهه‌لری احداث ایدلدی (تشرین ثانی ٣٣٦) .

غرب جبهه‌سی قوماندانلغنه میرالای عصمت بك افندی (باش وکیل عصمت پاشا)

---

[*] قطعات منتظمه‌یه کافی درجه‌ده البسه ، تجهیزات ویریله‌مدیکی کبی محدود وپك دون اولان معاشلری‌ده منتظماً تسویه اولنه‌میوردی . حالبوکه قوای ملیه منسوبینی بول پاره آلیر، مکمل کیینیر واك کوزل آتله‌بیلرلردی.

دون ، قطعه‌سندن فرار ایدن پژمرده قیافتلی بر عسکر ، بو کون بوغازندن کوبکنه قدر فشنکلکلر طاقینمش ، اوموزینه بر ماوزر آصمش ، آلنه کوموشلی بر قیرباج آلمش ... ! شو حالده قوای ملیه‌جیلك طوررکن عسکر اولمق ؟!

جنوب جبهه‌سی قوماندانلغنه میرالای رأفت بك افندی (رأفت پاشا) تعیین قلیندیلر . مدافعهٔ ملیه وکیلی میرلوا فوزی پاشا حضرتلری عین زمانده ارکان حربیهٔ عمومیه ریاستی وظیفه‌سنی درعهده ایلدی. قوای ملیه مفرزه‌لرندن بر چوغی نظامیه‌یه قلب اولوندی :

چولاق ابراهیم بك (ارطغرل مبعوثی) مفرزه‌سنه ۳ نجی سواری فرقه‌سی ، صاری افه (ادیب بك) مفرزه‌سنه ۳۳ نجی سواری آلایی وکوك بایراق مفرزه‌سنه‌ده ٦١ نجی پیاده آلایی نامی ویرلدی .

باش قیزانلنك دکزلیده ئولدیرلدیکندن دولایی غضبه کلان (دمیرجی محمد افه) بر چوق اشراف ورؤسای عسکریه وملکیه‌یی آصوب، کسمش ومذکور حوالیده‌کی آسایشی تمامیله اخلال ایله‌مش ایدی.

جنوب جبهه‌سی قوماندانی میرآلای رأفت بك افندینك تدابیری سایه‌سنده (دمیرجی افه) اقامته مأمور ایدیله‌رك معیتنده‌کی بالجمله قوای مسلحه ، تشکیلات عسکریه‌یه ادخال و قائممقام درویش بك (الیوم ۱۱ نجی فرقه قوماندانی میرآلای) امرنده اوله‌رق منتظم برسواری فرقه‌سی تشکیل اولوندی . قوای سیاره‌یه کلنجه : [*]

---

[*] بر فرقهٔ عسکریه درجه‌سنده تشکیلاته مالك بولنان قوای سیاره‌نك قوماندانی چرکس ادهم، معاونی کوچوك برادری توفیق وعقل خواجه‌لری‌ده بویوك برادرلری (مبعوث سابق) رشید ایدی . صورت عمومیه‌ده آتلی صنفدن عبارت اولان قوای سیاره مختلف و متنوع مفرزه‌لردن وچته‌لردن مرکب ایدی .. بربولشه‌ویك طابوری‌ده واردی. مختلف مصادمات ومحاربات وسیله‌سیله ٤ طوپ و ۱۰ قدر ماکنه‌لی تفنك مذکور تشکیلات ملیه‌یه ادخال ایدلمش ایدی . موجودلری ۲ ، ۳ بیك راده‌سنده ایدی . (یکی دنیا) اسمنده بر غزته‌لری واردی . اسکیشهرده انتشار ایدن بو غزته عسکرلك ومنتظم تشکیلات علیهنده مقاله‌لر نشر ایدردی . قوای سیاره‌نك مرکزی (کوتاهیه) ایدی. کدوس، سیماو وکوردس حوالیسی قوماندانلغی عهده‌لرنده ایدی . بر قوللرینی اسکیشهره اوزاتمشلر ایدی . آنقره محیطی ایله دائمی تماسده بولنورلردی. قوای ملیه افرادینه ۱۵ : ۳۰ لیرا ، مفرزه‌قوماندانلریله ضابطانه ۵۰ : ۱۰۰ لیرا معاش ویررلردی .

کرك حرکات ملیه‌نك بدایتنده صالحلی جبهه‌سنك مدافعه‌ومحافظه‌سی وکرك آنزاوور قوتلرینك تشکیلی وداخلی عصیانلرك اطفاسی خصوصنده سبق ایدن خدمت وغیرتلری .... مظهر تقدیر وتوجه اولمش بولنان قوای سیاره رؤسا و منسوبینی ، بعض سیاسی جریانلره قاپیله‌رق تدریجاً وظائف وطنیه‌لرینی اهمال وشخصی امور وخصوصاتله اشتغال ایله‌مشلر ونهایت دره‌بکلك سوداسنه دوشمشلردی .

اولاً جبهه قوماندانلرینی طانیمامق ودوغریجه بویوك ملت مجلسی ریاستنه مربوط اولدقلرینی اعلان ایتمك صورتیله باشلایان اطاعتسزلکلری کانون اول نهایتلرنده عصیانه منجر اولمش ایدی .

دوشمنلرمزك کوزلری اوکنده چارپشمغی وبیهوده قان دوکولمسنی موافق کورمیان (بویوك ملت مجلسی) تألیف بین ایچون چوق غیرت صرف ایتمش ایسه‌ده امکان بولنه‌مامش ایدی. نهایت ۲۹ کانون اول ۳۳٦ تاریخلو کشیده ایلدکلری بر تلغرافله بویوك ملت مجلسنه دخی عصیان ایتدیلر و کوتاهیه حوالیسنده بولنان ۱۸۹ نجی پیاده آلاینی آبلوقه ایده‌رك سلاحلرندن تجرید ، ضابطان و افرادك قسم اعظمنی مأذوناً مملکتلرینه ترخیص ایلدیلر واردویه قارشی علناً مخاصم وضعیته کچدیلر .

کشیده ایلدکلری تلغرافك مألی شویله ایدی :

« ملت ومملکتك حربه تحملی قالمدیغنی ، استانبولدن کلان صلح توسط هیئتنك (عزت پاشانك) سزبست براقیله‌رق مذاکرات صلحیه‌نك تسریعنی . . . . . بوتون عسکر وافراد ملتك ترجمانی اوله‌رق اخبار ایلرم . »

عموم قوای ملیه قوماندانی

اردهم

تاریخ انقلابمزده برحادثهٔ مهمه تشکیل ایدن شو وضعیت ، ملت ومملکت ایچون جداً پك تهلکه‌لی ایدی .

مشترکاً یونانلیلره صالدیرملری لازم‌کلن ملی‌وعسکری قوتلرمز، شیمدی یکدیکریله چارپیشه‌جقلردی .

دوشمنلرمزك بیله چالیشوب موفق اولامیه‌جقلری بو نتیجه ، کندیلکندن حاصل اولمش بولونیوردی .

(محارب ومسلح قوتلرك، سیاستله‌اشتغال ایتماملری سبب‌وحکمتنه دائر ، بوندن کوزل مثال اولورمی ؟)

قوای سیاره وکنج اردو

بویوك ملت مجلسی حکومتنه‌واردوسنه قارشی اعلان عصیان‌ایدن قوای سیاره‌نك تأدیبی ایچون کاتون ثانی ۳۳۷ ابتداسنده کوتاهیه جوارنده تجمع ایدن کنج اردومز ، کدوسده بولنان قوای سیاره رؤساسنه صوك بر تکلیف مصلحانه‌دن صوکره کدوس استقامتنده ایلری حرکاتنه باشلادی .

قارلی ، سیسلی و فورطنه‌لی هواده یاپیلان بو یورویش ، چوق زحمتلی ایدی . باصقینلره اوغرامق تهلکه‌سی پك چوق ایدی. غرب جبهه‌سی قوماندانی میرآلای عصمت وجنوب جبهه‌سی قوماندانی میرالای رأفت بك افندیلر ، حرکاتی یقیندن تعقیب واداره ایدییورلردی .

اشبو حرکاته غرب جبهه‌سندن [۱۱ نجی (قائممقام محمد عارف بك) و ٦۱ نجی (قائممقام عزالدین‌بك) پیاده‌فرقه‌لریله قائممقام صبحی بکك سواری لواسی] وجنوب جبهه‌سندن [طوپجی قائممقامی صبری بکك امرنده‌کی مرتب ۸ نجی پیاده فرقه‌سیله قائممقام درویش بکك سواری فرقه‌سی] اشتراك ایله‌مش ایدی .

۲٤ نجی فرقه بیله‌جك ـ پازارجق جبهه‌سنك سترینه مأمور و ۲۳ نجی فرقه عشاق ـ آفیون استقامتنك ستر وتأمینی ایچون ، مرکزی آفیون قره حصارنده بولنان ۱۲ نجی قول اردو قوماندانی میرآلای فخرالدین بکك امرینه ترك ایدلمش ایدی .

بر یونان تعرضی احتمالی قارشیسنده جبهه‌لری ضعیف بیراقمق واردو قسم کلیسنه بویله تالی بر وظیفه تودیع ایتمك بعض محافلجه حسن تلقی ایدلمدی. فقط ایش، بوراده‌یه کلدکدن صوکرا ، ویریلن

قرارك دوغری اولدیغنی ظن ایده‌رم. چونکه بریونان تعرضی نتیجه‌سنده بلکه دها بر قاچ کوی و قصبه‌مز ضایع وخراب اولوردی. فقط قوای سیاره‌نك تغلبی وتحکمی نتیجه‌سنده (آنارشی) قوجه برتورك ملتنك حیات واستقلالنی محو وپریشان ایتمش اوله‌جقدی .

قوای سیاره‌نك بش بیك آتلی‌یه بالغ اولدیغنی وکنج اردومزك بونلرله باشه چیقامیه‌جغنی وحتی عسکرلرمزك بونلره قارشی سلاح استعمال ایتمیه‌جکلرینی ادعا ایدنلر اولدیغی کبی بو عاصیلرك یکونی ایکی بیکی تجاوز ایتمیه‌جکنی واستقلال ملی غایهٔ مقدسه‌سنك استحصالنه عزم وایمان ایتمش اولان اردومزك ، بو عاصیلره ؛ آرسلانلر کبی صالدیره‌جغنی مصراً ادعا ایلیانلرده واردی . خصوصیله بو عاصیلر میانده‌اردویه ومملکته صادق برچوق آرقداشلرمزك وقرداشلرمزك دخی بولندیغنده شبهه ایدیله‌مزدی . نته‌کیم اردومز ایلرله‌دکجه ملت ومملکتنی سوه‌ن وآنجق یونانلیلره قارشی سلاح آتمق ایچون قوای سیاره‌یه کوکللی اوله‌رق داخل اولمش بولنان بر چوق وطنپروران ، آتلریله وسلاحلریله منفرداً ومجتمعاً وهر فرصتدن بالاستفاده عصاتدن آیریله‌رق قطعاتمزه التحاق ایله‌مشلردر .

قوای سیاره، مصادمه‌یی قبول ایتمیه‌رك متمادیاً کری چکیلیوردی. ضابطان وافرادمز پك متین وعزمکار ایدیلر . بالخاصه جنوب جبهه‌سنك سواریلری ، پیاده‌لرمزك معنویاتنی چوق یوکسلتمش ایدی .

جدی مصادمه ومحاربه‌یه جسارت ایده‌میان قوای سیاره ایچون اوچ چاره متصور ایدی :

۱ ـ تسلیم سلاح ایده‌رك بویوك ملت مجلسندن عفو طلب ایتمك

۲ ـ صارپ داغلرده اختفا ایده‌رك مترقب فرصت اولمق

۳ ـ متعدد چته‌لر حالنده داخل ممالکه داغیله‌رق هرطرفی آتش اختلاله ویرمك .

بو صوکنجی احتمال ، غالب ایدی . واك تهلکه‌لی بر حرکت اولوردی . حالبوکه بو منافقلر خاطر وخیاله کلمیان دردنجی بر چاره بولمش ویونانلیلرله برلشمشلردی !

ادهم ، توفیق و رشید فعلاً خیانت ایتمشلردی . بونی مؤید اولمق اوزره یونان طیاره‌جیلری واسطه‌سیله کوتاهیه و جوارینه آتدیرمش اولدقلری بیاننامه عیناً درج اولنور :

صورت

« آنقره حکومتنه ۲۹ کانون اول ۳۳٦ تاریخلو کشیده ایتدیکم سلامت مملکته تعلق ایدر تلغرافك مطبوعاتله اعلان ایدلمسنی ایسته‌ییکز.

ای عسکرلر ! شره آلت اولماییکز. اخروی ودنیوی مسئولیتدن قورقیکز .

ای ملت ! سزده ماضیدن انتباه آله‌رق ، هر درلو فلاکتی واستخلاص وطنی منفعت حریصانه‌لرینه قربان ایتمك ایستیان ارذایله قارشی حقکزی مدافعه‌ده تردد کوسترمیکز که معاونت الهی‌یه مظهر اوله‌سکز .

بن ، سزی مدافعهٔ مملکت ایچون دعوت و اجبار ایتدم . شره واحتراصات شخصیه‌یه آلت اولمق ایچون دکل !

ای ضابط آرقداشلر ! امر قولی اولمقدن صرفنظر ایدکز . اللهك قولی اولیکز . عکسی حالده کلیورم ها ! صوك پشیمانلق فائده ویرمز . »

عموم قوای ملیه قوماندانی

ادهم

برنجی ایهاوکی

اردومزك قسم کلیسنك جبهه‌لردن اوزاقلاشمش ، کندی یاردمجیلرینك چوغالمش اولمسنی فرصت تلقی ایدن یونانلیلر ، بروسه جبهه‌سندن جدی اوله‌رق وعشاق جبهه‌سندن نمایشکارانه تعرضه کچدیلر.

بو پلان ایی دوشونلمش ایدی. چونکه یونانلیلر، سرعت وسهولتله اسکیشهری اشغال و آناطولی شمندوفرلرینه حاکم بر وضعیت آلمش اوله‌جقلردی .

شاید، تورك اردوسی یونانلیلره توجه ایدرسه، بیکلرجه آتلیدن عبارت ظن ایتدکلری قوای سیاره، اردویی آرقه‌دن و یاندن اوره‌جق وبو صورتله بویوك ملت مجلسی قوتلری یا کاملاً اسیر ویا امحا ایدیله‌جك واوندن صوکرا بالطبع ملت مجلسی وحکومتی داغیله‌جق .... ایدی.

بروسه جبهه‌سندن اوچ فرقه‌لی برقول اردو ایله تعرضه کچن یونانلیلر، ٦ کانون ثانی ٣٣٧ ده پازارجق غربنده‌کی نظیف پاشا صرتلرنده وکوپریحصار موضعلرنده بولنان ستر قطعاتمزله تماسه کلدکلری زمان اردومزك قسم کلیسی دربند ایله کدوس آراسنده بولونیوردی .

این اوکنده احضار و قسماً تحکیم ایدلمش بر موضعمز واردی. وبو مواضع غربه قارشی اسکیشهری مدافعه مقصدیله حاضرلانمشدی. پازارجقدن این اوکی مواضعنه قدر مسافه، تقریباً ٣٠ کیلومتره ایدی. دوشمن بو مسافه‌یی بر کونده قطع ایده‌بیلیردی . حالبوکه کدوس جوارنده‌کی قطعاتمز کوتاهیه (آلایونده) قدر ٧٠ : ٨٠ کیلومتره‌لك قره یورویشی یاپمغه و (ارکاب وانزال خارج) ٨ : ١٠ ساعتلك‌ده شمندوفر نقلیاتی اجراسنه مجبور ایدی . بالحساب یونانلیلر ـ بزدن

بر کون اول ـ این اوکنه واصل اولمش واسکیشهره حاکم بروضعیت قازانمش اوله‌جقلردی . وضعیت جداً مهم و نازك ایدی.

یونان تعرضلرینه دائر ٦ کانون ثانی ٣٣٧ زوالنده ورود ایدن خبر ومعلومات اوزرینه (افندی کوپریسنده) یاپیلان مذاکرات ومناقشات نتیجه‌سنده کیج وقت ویریلن قرار شویله ایدی :

[برهفته‌دنبری دوام ایدن ایلری حرکات واوفق تفك مصادمات نتیجه‌سنده ماهیت حقیقه‌یه‌لری توضح ایدن وکلیتلی فرار حسبیله انحلاله باشلامش اولان قوای سیاره‌نك تنکیلی ویا مهاجماتنك توقیفی ایچون ٦١ نجی فرقه قطعاتی ایله برسواری لواسنك کوتاهیه جوارنده ترکی ودیکر قوتلرك جبهه‌لره تحریکی] یعنی ١١ نجی فرقه‌نك این اوکنه وسواری فرقه‌سیله ٨ نجی فرقه‌نك دوملی پیکاره حرکتی تقرر ایله‌مش ایدی .

آفیون استقامتنده دخی یونانلیلرك جدی تعرضلرینه احتمال ویرلمش ایدی. بالآخره دوشمنك اسلام کویندن ایلری کچمدیکی آکلاشیلمنی اوزرینه جنوب جبهه‌سنك سواری وپیاده قوتلری تکرار شماله توجیه اولوندی .

آنقره‌ده حال تشکلده بولندن ٤ نجی فرقه‌نك ٥٨ نجی آلایی ایله برجبل بطریه‌سی ، بالذات فرقه قوماندانی بیکباشی ناظم بك امرنده اوله‌رق دها اول تره‌نله این اوکنه سوق اولوندی .

سرعتله این اوکنه یتیشمك وظیفه‌سنی درعهده‌ایدن ١١ نجی فرقه ، ٧ کانون ثانی ٣٣٧ صباحی شفقله برابر دربند ایله کدوس آراسنده‌کی منطقه‌دن حرکت ایتدی. برهفته‌لق یورغونلغه رغماً قطعاتمز کیجه‌دخی یورویشنه دوام ایتمك شرطیله ٨ کانون ثانی ٣٣٧ صباحی کوتاهیه‌یه واصل اولمش ودوکونی براقمقسزین ٧٠ کیلومتره‌لك مسافه‌یی برکونده قطع ایتمش ایدی .

بيك مشكلاتله تحريك ايديلن تره‌نلر (خرستيان شمندوفر مأمورلرى فوق العاده مشكلات كوستردكلرندن) ٩ كانون ثانى صباحى ١١ نجى فرقه قراركاهيله يتمشنجى آلايى و برصحرا بطريه‌سنى اين اوكى استاسيوننه اخراج ايلدى وقطعات بلاتوقف قوالجه استقامتنده يورويشه باشلادى. فرقه‌نك متعاقب تره‌نلرله ورود ايده‌جك اقسامى [١٢٧ نجى آلاى ، طوپجى طابورى و قطعات مربوطه) دخى عين استقامتى تعقيب ايده‌جكلردى . قوالجه استقامتندن ماكنه‌لى تفنك سسلرى ايشيديليوردى. ناظم بك امرنده‌كى ٥٨ نجى آلاى تقريباً ١٠ كيلومتره‌لك كنيش برجبهه اوزرينه‌ياييله‌رق يونان پيشدارلريله مصادمه‌يه طوتوشمش ايدى .

قوالجه‌يه مواصلتمزده بغتةً دوشمنك طوپجى و پياده آتشنه معروض قالدق . ٥٨ نجى آلايك ضعيف اولان صولجناحنك شمال شرقى استقامتنده چكلمكده اولديغى و دوشمنك قره آغاج صرتلرينى (عارف بك تپه‌سنى) [...,١/٢ اسكيشهر پافته‌سنه مراجعت] اشغال ايلديكى آكلاشيلدى . او اثناده قول باشيسى ايله قوالجه‌يه كيرمكده اولان ٧٠ نجى آلايمز طرفندن درحال قوالجه غرب صرتلرى اشغال وبطريه دخى موضعه ادخال ايديله‌رك آتش آچيلدى . صولجناحده محاربه آقشام قاراكلغنه قدر شدتله دوام ايتدى ودوشمنك تعرضلرى توقيف اولوندى .

٩/١٠ كيجه‌سى سكونتله‌كچدى. فقط تابصباح طوپلرك يرلشديرلمسى وبعض مهم نقاطك تحكيمى وجبهه‌لرك تقويه‌سى ايله اشتغال اولوندى. ١١ نجى فرقه‌نك متباقى قوتلرى‌ده التحاق ايله‌مش ايدى .

ايرتسى كون ١٠ كانون ثانى ٣٣٧ صباحى سيسلى برهواده باشلايان محاربه، تدريجاً كسب شدت ايتمش، زوالى متعاقب، جبهه‌نك مختلف نقطه‌لرنده

وخاصةً (ناظم بك تپه‌سنده) سونکو سونکویه بوغوشملره منجر اولمش ایدی .

۱۰ نجی کونی این اوکنه واصل اولان غرب جبهه‌سی قوماندانی میرآلای عصمت بك افندی بوهیجانلی وقانلی محاربه ایله یقیندن علاقه‌دار اولمشلردر .

اسکیشهر — بوز اویوك دمیر یولنك جنوب ساحه‌سنده کلی ضایعاته دوچار اولان یونانلیلر ـ دمیر یولنك شمالنده موفق اولمش بولونملرینه وحتی برآرالق این اوکی استاسیوننه قدر اراضی قازانمش اولملرینه رغماً ـ دوام محاربه‌دن عاجز قاله‌رق ۱۰/۱۱ کانون ثانی ۳۳۷ کیجه‌سی رجعته قرار ویرمشلردر .

یونانلیلر ، بو دفعه ملی قوتلرله دکل ، منتظم و معلم قطعه‌لرله چارپشدقلرینی اعتراف ، طونجیلرمزك مهارتنی تقدیر و کندی اردولرنده موجود بولونمیان ۱۵ لك آغیر ابوس طوپلرینك طرفمزدن استعمالنه بیان حیرت ایله‌مشلردر .

کوتاهیه جوارنده‌کی قوتلرمز ، عودت ایدن عصاتك بالجمله تعرض ومهاجماتنی کمال متانتله توقیف ایتمش و جنوب جبهه‌سی قوماندانی میرآلای رأفت بك افندینك بالذات سوق و اداره ایلدیکی سواری قوتلری طرفندن مذکور عاصیلر تا یونانلیلرك خط حربنه قدر قووالانمشلردر .

یونانلیلره دخالته راضی اولمیان (پارتی پهلوان آغا) وطرفدارلری عصاتدن آیریله‌رق طاغلره چکلدکلری کبی برچوق اسباب و عوامل تحت تأثیرنده عصاتدن آیریله‌مامش بولنان ضابطان وافراد دخی طوپ وتفنکلریله اردومزه التحاق ایله‌مشلردر .

داخلی و خارجی دوشمنلرینی عین زمانده مغلوب ایده‌رك ایلك قدرت عسکریه وقابلیب حربیه‌سنی اظهاره موفق اولان کنج اردومز ،

حركات و اجراآت خارق‌العاده‌سی ایله‌ده قوای منتظمه‌نك حكمت وجودینی بالعمل اثبات ایلدی .

برنجی این اوكی ، یكی تورکیانك ایلك عسكری ظفر كونیدر .

قوللرینی صاللایه‌رق غربی آناطولیمزی استیلا ایدن یونانلیلر ، محمدجكك ایلك طوقاتنی این اوكنده یه‌مشلردر .

برنجی این اوكی وكوتاهیه موفقیات عسكریه‌سندن صوكرا هر طرفده برلك و دیرلك اولمش و مملكتده انضباط و انتظام تأسس ایله‌مشدر . (۱۰ كانون ثانی ۳۳۷) .

دمیر یولی شمال منطقه‌سنده بولنان ۲٤ نجی فرقه قطعاتی بعض اسبابدن دولایی كیری چكیله‌رك ۱۰ كانون ثانی محاربه‌سنه اشتراك ایده‌مامشدر. ۱۰نجی كونی ورود ایدن سواری لواسی و ۲ طابورلی ده‌پو آلایی دخی محاربه‌نك جدی صفحاتنه داخل اوله‌مامشلردر .

برنجی این اوكی محاربه‌سنی اجرا ایدن قوتلرمز :

۱۱ نجی فرقه‌دن : [آلای ۷۰ ، آلای ۱۲۷ ، هجوم طابوری، استحكام بلوكی ، طوپجی طابوری ، ۱۵ سانتمتره‌لك آغیر ابوس بطریه‌سی] .

٤ نجی فرقه‌دن : [آلای ۵۸ ، هجوم و استحكام بلوكلری ، جبل بطریه‌سی .]

برنجی این اوكی محاربه‌سنك دیكر تفصیلات و تفرعاتنی (تاریخ حربه) ترك ایده‌رك یالكز :

فداكار و جسور ناظم بك مرحومی (بالآخره آلتون طاش محاربه‌سنده شهیداولمشدر) وقهرمانانه بر صورتده یونانلیلره صالدیران ٤ نجی فرقه هجوم و استحكام بلوكلرینی ، مقاومت دلیرانه‌لریله تمایز

ایدن ۱۱ نجی فرقه ۷۰ نجی آلاینك ۱ و ۳ نجی طابورلریله ۱۲۷ نجی آلایك ۳ نجی طابورینی، جانسپارانه سعی وغیرتلری وماهرانه انداختلری سایه‌سنده یونانلیلری ضایعات مهمه‌یه دوچار ایدن ۱۱ نجی فرقه صحرا وابوس طوپجیلرینی بر لسان تقدیرله یاد ایدر و این اوکی شهیدلرینی کمال حرمتله تقدیس ایلرم .

برنجی قسمك صوکی

ایکنجی قسم

ایکنجی قسم

[۱۳۳۷ — ۱۳۳۹]

غیرت ملیه و فعالیت عسکریه

ایکی سنه‌لك برهیجان واختلال دوره‌سی کچیرمش اولان آناطولی، برنجی این اوکی ظفرندن صوکرا ملی برلك و ملی وارلق ایچنده سربست و کنیش نفس آلمغه، داخلی و خارجی تضییقلر آراسنده صیقیلان روح ملت، برآز فرحلق حس ایتمکه باشلادی. دها اول شرقی ضیادار ایتمش اولان حریت و استقلال کونشی غربی‌ده تنویر ایدییوردی [*]

بوتون ملت، یکوجود و یك امل اوله‌رق (حریت و استقلال) غایهٔ مقدسه‌سنه اولاشمق ایچون اول امرده یونان بلیه‌سنی اورتادن

---

[*] تشرین اول ۳۳۶ دن اعتباراً شرقده‌کی مظفریات عسکریه‌مز توالی ایدییوردی. صاری قامیش، قارص وکومری صره‌سیله ضبط اولونمش و ارمنیلردن پك چوق مقدارده اسلحه و مهمات حربیه اغتنام وقسم مهمی غرب جبهه‌مزه هدیه ایدلمشدر.

استقلال محارباتی اثناسنده و مختلف تاریخلرده شرق جبهه‌مزدن غرب جبهه‌مزه سوق ایدیلن اسلحه ومهمات حربیه مقداری تقریباً بروجه آتیدر:

[۱۵ عددی صحرا ۶۸ عددی جبل و ۳۴ عددی آغیر اولمق اوزره] ۱۱۷ طوپ، ۱۲,۰۰۰ کسور توفك، ۲۴۴ ماکنه‌لی توفك، ۱۴,۰۰۰ کسور سونکو، ۱۷۰,۰۰۰ طوپ مرمیسی، ۳۲ ملیون فشنك، ۷۰,۰۰۰ طپه وقارتوش، ۱۱۰,۰۰۰ بومبا وکلیتلی مقدارده مالزمه وادوات تحکیمیه، اکر وقوشوم طاقلری و مالزمهٔ صحیه . . . . . الخ

قالدیرمغه عزم ایتدی. بو مقصد ایچون قوتلی ، منتظم ومجهز بویوك بر اردویه احتیاج واردی . لکن اولجه‌ده عرض اولوندیغی وجهله معظم بر اردو ایچون مقتضی نقصانلر پك چوق ایدی .

تورکیه بویوك ملت مجلسی حکومتنك ، استانبول حکومتندن توارث ایتدیکی (طوپلر، قماسز... توفکلر مقانیزمه‌سز وقصاطوره‌سز.. انبارلر ، مالزمه‌سز .. قاصه‌لر ووزنه‌لرده پاره‌سز !) ایدی .

هر شیدن محروم اولان بر ملتك روحندن ، نه بویوك خارقه‌لر طوغدیغنی، وسائط ومالزمهٔ حربیه‌سی نقصان براردونك عزم وایماننده نه متین ومحکم قلعه‌لر وجوده کلدیکنی اثبات ایدن (آناطولی مجاهدهٔ ملیه‌سنك) طلب ایتدیکی فداکارلقلر و چکیلان زحمت و مشقتلر او قدر چوق وعظیم‌درکه ـ جلدلرله کتابلر یازلسه ـ ینه تمامیله شرح وایضاح ایتمك ممکن اوله‌ماز . یالکز بر فکر مخصوص ویره‌بیلمك ایچون بر قاچ مثال ذکریله اکتفا ایده‌جکم :

یونانلیلره قارشی حاضرلانان اردومزك محتاج بولوندیغی اسلحه ومهماتك قسم اعظمی تا ارضرومدن دوه‌لرله ، دیار بکر وسیواسدن قاغنیلرله جلب وسوق ایدلمش . . . قارلی ویاغمورلی موسملرده ، چامورلی وبطاق یوللرده اجرا ایدیلن بو عظیم سوقیات و نقلیات ... آیلرجه ویللرجه دوام ایله‌مشدر .

بیك مشکلات ایله جلب ایدیلن بو اسلحه ومهمات (فابریقه‌سز آناطولینك اعمالات حربیه‌سنده) یکیدن معاینه ، اصلاح و قسماً تعدیل ایدیله‌رك ـ کیجه و کوندوز چالیشمق صورتیله ـ جبهه‌لره سوق ونقل اولونمشدر .

غرب صحنه‌سنده‌کی قارداشلرینك تأمین موفقیاتی ایچون شرق ومرکز اردولرندن امداده قوشان فرقه‌لرمزده بو قارلی و چامورلی

یوللری هفته‌لرجه و آیلرجه چیکنه‌یه‌رك و نامتناهی زحمت و مشقتلره قاتلانه‌رق کلوب یتشمشلردر . [*]

قوجه‌لرینی، بابا واوغللرینی محاربه میدانلرینه کوندره‌ن آناطولی قادینلری، آق صقاللی دده‌لری و کوچوك یاوریلریله بالاده مشکلاتندن بحث ایتدیکم اوعظیم نقلیاتی درعهده ایتمشلر ، قاغنیلرك صاپلاندیغی ویا قیرلدیغی محللرده حموله‌لرینی صرتلرنده طاشیه‌رق سقاریا میدان محاربه‌سنه یتشدیرمشلردر .

بر طرفدن ده‌ینه‌او آناطولی قادینلری ـ حیوانسزلغه‌ووسائطسزلکه رغماً ـ بیك مشکلات ایله تارلالرینی سورمش ، ئه‌کمش، بیچمشلر .... ومحصولاتنك یوزده سکسانی اردویه ویرمشلردر .

آناطولی قادینلری یالکز کیریلرده دکل برچوقلری‌ده جبهه‌ده وحرب صحنه‌لرنده فداکارانه ایفای وظیفه ایله‌مشلردر . مثال اوله‌رق شهیده رحمیه خاتونی شوراجقده ذکر ایتمکی بروجیبه عد ایلرم :

عثمانیه قضاسنك قاپیاق ناحیه‌سی راضیه‌لر قریه‌سندن رحمیه خاتون فرانسزلرك برچوق اشکنجه‌لرینه معروض قالان حسین آغانك قوای ملیه‌سنه کوکالی اوله‌رق داخل اولمش و ۳۳٦ شباطنده حسن بکلی جوارنده‌کی ۹ نجی تونله اجرا ایدیلن تعرض وهجومه اشتراك ایله‌مشدر . بو مصادمه‌ده فرانسزلردن ۸۰ توفك و ۲ ماکنه‌لی توفك اغتنام اولونمشدر .

مصادمه‌ده شهید دوشه‌ن وآتش آلتنده قالان ایکی آرقداشی قورتارمق ایچون قوای ملیه افرادینك جرأتسزلکنی کوره‌ن رحمیه، درحال ایلری آتیله‌رق شهیدلری کیدوب قورتارمش وبو حرکت قهرمانانه‌سندن دولایی اسمنه (طیار) نامی ویرلمشدر .

قفقاس

[*] شرق اردوسندن : ۳ ، ۱۱ و ۱۲ نجی فرقه‌لر
مرکز « : ٥ و ۱٥ « «
غرب صحنهٔ حربنه کلمشلردر .

تموز ۳۳٦ ده عثمانیه‌ده‌کی فرانسزلرك مستحکم قرارکاهنه تعرض ایدرکن آرقداشلرینك ترددینی کوره‌ن رحمیه ، (بن قادین اولدیغم حالده آیاقده طوریبورم‌ده سز ، ارکك اولدیغکز حالده یرلرده سورونمکدن و صاقلانمقدن اوتانمیورمیسکز !) دیه باغیره‌رق آرقداشلرینی هجومه تشویق ایتمش وفرانسزقرارکاه قاپوسنك ۱۰ خطوه اوکنده آلنندن آلدیغی بر قورشون یاره‌سیله شهید اولمشدر .

ناموس ملیسنی محافظه، حریت و استقلالنی قازانمق ایچون ملت، مالنی وجانی خلاصه ممکن اولان هرشیئنی فدا ایتمشدر، هیچ برشیئنی اسیرکه‌مامشدر . بوکا رغماً :

(چوق زمانلر ، ضابطان و مأمورینمز معاشسز ... عسکرلرمز چیریل، چیپلاق وغداسز.. مهاجرلرمز آچ وعلاجسز) قالمش، فقط هیچ کیمسه‌نك عزم و ایمانی صارصیلمامشدر .

بر قیریق توفکله بش ، اون فشنکدن ماعدا واسطهٔ مدافعه‌سی اولمیان قهرمان محمدجکلرمزك، مکملاً تسلیح وتجهیز ایدلمش بولنان ظالم وخونخوار دوشمنلرینه قارشی کوستردکلری ثبات متینانه نه‌درجه شایان تقدیر ایسه ، سونکو وقصاطوره‌لری بولونمیان او زواللیلره تعرض و هجوم امری ویرمك‌ده بر قوماندان ایچون او درجه الیم و حزین ایدی .

مظفریات متوالیه

۱۳۳۷ سنه‌سی ، اختلال دوری ختم بولمش و یرینه منتظم بر دولت مفهومی قائم اولمش ایدی .

یونانلیلری بهمه‌حال مملکتمزدن طرده عزم ایدن ملتمزك ؛ بویوك مجاسی ، هردرلو ملاحظاتی بر طرفه بیراقه‌رق متحد بر کتله حالنده یالکز بر غایه‌یه ، (استخلاص وطن غایه‌سنه) حصر مساعی ایلدی . مدافعهٔ ملیه تخصیصاتی تزیید ایدلدی . خارجدن ، داخلدن مالزمه ووسائط حربیه جلب وتدارکنه توسل اولوندی . [*]

---

[*] ازمیرك یونانلیلر طرفندن اشغالندن اول سیواس مبعوث سابقی قره واصف بكك تشبثاتیله درسعادتده خفی اوله‌رق بر (قره‌غول جمعیتی) تشکل ایتمش واستانبولك دول ائتلافیه طرفندن اشغالنه‌قدر شایان تقدیر برصورتده صرف مساعی ایله‌مشدر .

بو جمعیتك مرکز عمومیسی بروجه آتی ذواتدن متشکل ایدی :

قره واصف بك ،
غلطه‌لی میرالای شوکت بك ،
قائممقام ادیب بك (متقاعد میرآلای) ،
« کمال‌الدین سامی بك (الیوم میرلوا) ،
بیکباشی علی رضا بك (استانبول مبعوثی) ،
متقاعد یوزباشی بها سعید بك ،
رفیق اسماعیل بك (وکلای دعاویدن) .

آناطولی حرکات ملیه‌سنه معاونت خصوصنده جمعیت مذکوره وظیفه‌سنی حقیله ایفا ایتمش ونقلیات خصوصنی ماهرانه اداره ایله‌مشدر .

حربیه دائره‌سی رئیسی ارکان حربیه میرآلایی عمرلطفی بك (یکی باغچه‌لی) واسلحه (پیاده‌وماکنه‌لی) شعبه‌سی مدیری ارکان حربیه بیکباشیسی نعیم جواد بكك مظاهرت وطنپرورانه‌لری واستانبول خلقنك (معونه‌جیلر، حمالر آرابه‌جیلر،

بو اثناده حکومت ملیه‌مز لوندره قونفرانسنه دعوت اولونمش وخارجیه وکیلی صفتیله بکر سامی بکك (توقات مبعوثی) تحت ریاستنده بر هیئت مرخصه اعزام قیلنمش ایدی .

عین زمانده صدراعظم توفیق پاشانك تحت ریاستنده استانبول حکومتی نامنه‌ده بر هیئت کوندرلمش ایدی . (شباط ۳۳۷)

قونفرانسده ، بکر سامی بك طرفندن (استانبول حکومتنك سوز سویله‌مکه حقی اولامیه‌جغی) درمیان ایدلمش و توفیق پاشا ، سوزی (تورکیه بویوك ملت مجلسی) مرخصلرینه ترك ایله‌مشدر ـ که بو صورتله ـ تورکیه مقدراتنه یکانه حاکم و صلاحیتدار اولمق اوزره بویوك ملت مجلسی حکومتی رسماً طانمشدر .

رسومات ، سیرسفائن وپولیس) مأورین ومستخدمینك سعی وغیرت فداکارانه‌لری سایه‌سنده فریدحکومتنك وانکلیزلرك قونترولری آلتنده بولنان آنبارود بویلردن کیجه‌لین آشیرلمق صورتیله مختلف تاریخلرده درسعادتدن (۵۶,۰۰۰ مقانیزمه ، ۳۲۰ ماکنه‌لی توفك ، ۱۵۰۰ توفك ، بر بطریه طوپ ، ۲۰۰۰ صندیق جبخانه ، ۱۰,۰۰۰ طاقم ملبوسات ، ۱۰۰,۰۰۰ کیم نعل ومیخ ، ۱۵,۰۰۰ مطره ، ۱۰۰۰ طونه‌قریب مالزمه واشیای مختلفهٔ عسکریه) آناطولی‌یه کچیرلمشدر .

زونغولداق تجاراتنك تحت استیجارنده بولنان فرانسز باندیرالی قورنیلوف مجدا ووه‌سته .... واپورلری ایله درسعادتدن اینه‌بولی‌یه وصامسونه اجرا ایدیلن مخلف سفرلرده برچوق مهمات واشیای عسکریه سوق ونقل اولونمش وبو سوقیاتده مذکور واپورلرده قومیسرلك وظیفه‌سنی ایفا ایدن بحریه یوز باشیلغندن متقاعد کلیبولیلی محمد قپودانله متقاعد اسماعیل حقی قپودانك ورفقاسنك برچوق خدمات فداکارانه‌سی سبق ایله‌مشدر .

سقاریا حربی اثناسنده طربزوندن بر موطوره یوکلنوب سوق ایدیلن وفاتسه آچیقلرنده باتمغه محکوم قالان درت عدد سریع آتشلی ۱۰,۵ لق طوپلرمزك تخلیصی ویونان دونماسنك قره‌دکزده‌کی فعالیتلرینه رغماً کیره‌سوندن (عثمان آغا) الاینك مستعجلاً صامسونه نقلی خصوصنده مذکور قپودانلرله معیتلرنده‌کی تورك طائفه‌لرك غیرت وطنپرورانه‌لری شایان تذکاردر .

اناطولی‌یه یاپیلان سوقیاتده [اسلحه شعبه‌سندن بیکباشی جمال بك ، ماچقه سلاحخانه‌سی

بوندن ماعدا دول ائتلافیه مسئله‌سی حالنده تظاهر ایتمش اولان اناطولی اختلافاتی ، صرف بر (یونان ـ تورك) مسئله‌سی اولمق اوزره قبول ایدلمشدر . ۲۲ شباط ۳۳۷ ده انعقاد ایدن (لوندره) قونفرانسنده کرچه مثبت ومعین تکلیفات صادر اولمامش ایدی. فقط (آناطولینك ، تراکیانك واستانبولك تخلیه‌سی اساس اعتباریله قبول ایدیلیور ، یالکز ازمیر مرکز قضاسنه بر ادارهٔ مخصوصه تطبیق لوئید جورج طرفندن اشراب اولونیوردی . بوندن باشقه (سه‌ور) معاهده‌سنك منع ایتدیکی منتظم اردویه مالکیت حقی ولزومی تقدیرنده روم‌ایلی جهتنه عسکر امراری تصدیق وقبول ایدلمك ایستنیلیوردی) قونفرانسده ایلری سورولن بو مطالعات ، آنقره‌جه یعنی بویوك

مدیری بیکباشی بهاءالدین بك ، سراجخانه مدیری بکباشی طوپچی خالدبك، سوقیات مدیر معاونی یوزباشی اسماعیل حقی بك ویوز باشی عرب محمد علی بك طوپخانه سوقیات مدیری سواری بیکباشیسی احمد بك و(ارکان حرب لقبیله معروف) ملازم احمد افندی] نك خدمات مسبوقه‌لری شایان تقدیردر .

تشکیلات خصوصنده :

[مغله‌لی قائممقام مصطفی بك ، متقاعد طوپچی بیکباشیسی احسان بك (جبل‌برکت مبعوثی) ، ژاندارمه بیکباشیسی رمزی بك ، اسکدارلی خواجه ناجی افندی ، یوز باشی دایی مسعود ویکی باغچه‌لی شکری بکارك .....] همت وغیرتلری شایان قید وتذکاردر . بو میانده مرکز تلغراف مخابره مأمورلرینك وبالخاصه خالد افندینك خدمات فداکارانه‌لری‌ده ذکره شایاندر. استانبولك دول ائتلافیه طرفندن اشغالی اوزرینه قره‌غول مرکز عمومیسی تعطیل فعالیت ایده‌رك اعضالرینك قسم اعظمی آناطولی‌یه کچمشدر .

استانبول نقلیات ومبایعات اموریله اشتغال ایتمك اوزره متعاقباً (حمزه وفلاح) دها صوکره (م.م) غروپلری تشکل ایتمش وآناطولی‌یه برچوق اشیا ، تلفون مالزمه‌سی وطوپچی مهماتی سوق‌ایتمشلردر. یونانلیلرك استانبوله پاپه‌جقلری تعرض شایعه‌لری اوزرینه (مدافعهٔ ملیه) نامیله عسکری برغروپ دخی تشکل و (م.م) غروبیله تشریك مساعی ایده‌رك استانبول وجوارنده کسب قوت ایله‌مش واهالیدن برقسمنه سلاح توزیع ایتمشلردر .

ملت مجلسنجه شایان قبول کورولدیکی تقدیرده مرخصلرمز آغستوس ویا ایلول ۳۳۷ ظرفنده تکرار دعوت اولنه‌جق ایدی . حالبوکه مرخصلرمز دها یولده ایکن یونانلیلر تعرضه کچدیلر .

ایکنجی این اوکی ودوملی پیکار میدان محاربه‌لری وقوعه کلدی. یونانلیلر، عدداً فائق بولونمالرینه رغماً، قوتلرینی ایکی‌یه تفریق ایده‌رك اسکیشهر وآفیون قره‌حصار استقامتلرنده عین زمانده تعرضه کچمشلردی. اردومز ، قوای کلیه‌سیله اولاً اسکیشهر استقامتنده ایلرلیان یونان قوتلرینی این اوکی وجوارنده مغلوباً رجعته اجبار ایتدی. (۳۱ مارت ۳۳۷)

بعده بنه قسم کلیسی ایله جنوبه توجه ایده‌رك آفیون قره‌حصار جوارنده بولنان یونان قوتلرینی رجعته اجبار ودوملی پیکار موضعلرندن دفع وطرد ایلدی . (۱۱ نیسان ۳۳۷)

استانبولك دول ائتلافیه طرفندن اشغالی اوزرینه اسکدار طریقیله آناطولی‌یه کچیریله‌جك ذواتك مرورینی تسهیل مقصدیله مبدئی اسکدارده اولمق اوزره بر منزل خطی تشکیل ایدلمش و بو منزل خطنك آناطولی داخلنده‌کی وظائفنی یوز باشی (الیوم بیکباشی) دایی مسعود ویکی باغچه‌لی مبعوث سابق شکری بکارله مالتپه انداخت مکتبندن یوز باشی (الیوم بیکباشی) قهمی وخلوصی بکار درعهده ایتمشلر و برچوق رجال محترمه‌یی آناطولی‌یه کچیرمکه موفق اولمشلردر .

بو هیئت بالآخره قوجه ایلی قوای ملیه تشکیلاتیله‌ده مشغول اوله‌رق ۲٤ نجی فرقه قوماندانی قائممقام عاطف بکك (الیوم متقاعد) امر وتعلیماتی دائره‌سنده پك مهم خدمات ایفا ایتمشلردر .

قوجه ایلی قوای ملیه قوماندانلغنی دایی مسعود بك درعهده ایتمش وفهمی بك‌ده (یاووز) نام مستعاریله اطه پازاری ملی طابورینی تشکیل ایله‌مش ایدی .

ایزمیت حوالیسنده انکلیز ویونانلیلرك مظاهرتیله اجرای ملعنت ایدن وبرچوق مسلمانلرك قانی آقیتمش اولان کوکلی ارمنی آلایی قوماندانی (قپودان طانیك) چته‌سنه ارسلان بك کوینده برکیجه باصقینی یاپان یاووز بك، ۵۰۰ زی متجاوز ارمنی چته‌سنی کاملاً امحا ایله‌مشدر .

یونانلیلرك آفیون قره‌حصار استقامتنده ایلرلیان جنوبده‌کی قوتلری شماله توجه ایده‌رك این اوکی مواضعمزك یان وکریلرینه مؤثر اوللری و بو صورتله محاربه‌نك اك بحرانلی دورنده متفرق یونان قوتلرینك توحید و تشریك فعالیتلری ممکن کورولمکده و بوکا قوتله احتمال ویرلمکده ایدی . حالبوکه یونانلیلر ایکنجی این اوکی ودوملی پیکار محاربه‌لرینی متفرق بر صورتده اداره ومنفرداً اجرا ایله‌مشلردر .

ایکنجی این اوکندن مغلوباً رجعت ایدن یونانلیلری، سواریلرمز بروسه استقامتنده تعقیب ایدرکن دیکر جهتدن ٤ ، ١١ ، ٥ ، ٢٤ نجی . .. پیاده فرقه‌لرمز جنوبه توجیه وتحریك اولونمش وآفیون قره‌حصار جوارنده‌کی یونان قوتلری خط رجعتلرینك قطع ایدلمسندن قورقه‌رق مستعجلاً رجعته ودوملی پیکار مواضعنده محاربه‌یه اجبار ایدلمشلردر .

ایکنجی این اوکی و دوملی پیکار مظفریتلرندن صوکرا کوندن کونه قوای عسکریه‌مزك تزییدینه واردومزك نواقصنك اکمالنه وخاصةً قطعاتك تعلیم وتربیه‌سنه اهتمام اولوندی .

فرقه‌لرك عددی تزایدایلدیکی ایچون (غروپ تشکیلاتی) یاپیلدی. بوتون اهمیت غرب جبهه‌سنه ویرلمش و جنوب جبهه‌سی لغو ایدیله‌رك میرلوا رأفت پاشا ، مدافعهٔ ملیه وکالتنه تعیین قلینمش ایدی .

ایکیشر، اوچر فرقه‌لی تشکل ایدن غروپلر، دوغریدن دوغری‌یه غرب جبهه‌سی قوماندانی میرلوا عصمت پاشا حضرتلرینك امرینه ویرلدی:

١ نجی غروپ : میرآلای عزالدین بك (الیوم میرلوا)
٣ « « : « محمد عارف « (« میرالای)
٤ « « : « کمال الدین سامی « (« میرلوا)
١٢ « « : « خالد « (« «)
قوجه‌ایلی غروبی: « کاظم « (« فریق)

بونلردن ماعدا جنوب جبهه‌سنده (فرانسزلره قارشی) میرآلای صلاح‌الدین عادل بك (الیوم متقاعد میرلوا) امرنده اوله‌رق بر غروپ تشکیل اولونمشدر (۲ نجی غروپ). بونلردن باشقه میرآلای فخرالدین بك (الیوم فریق) امرنده ۵ نجی غروپ (سواری غروپی) تشکیل ایدلمشدر .

غرب جبهه‌سنده تحکیماته صوك درجه اهمیت ویرلمش وایکی، اوچ آی ظرفنده اساسلی تحکیمات وجوده کتیرلمش ایدی . بو مناسبتله غرب جبهه‌سنك یورولمق بیلمیان استحکام مفتشی میرآلای شکری بکی شوراجقده ذکر ایتمکی بر وجیبهٔ قدر شناسی عد ایده‌رم .

یونانلیلر ، بهمه‌حال غالب کلمك وتورك اردوسنی محوایتمك قصدیله وقراللری‌ده باشلرنده اولدیغی حالده حمالی بر فعالیتله حاضرلاندیلر . ترقیات فنیه‌نك ایجاباتنه توفیقاً تسلیح و تجهیز ایدلمش (۱۰۰) بیك کیشیلك بر اردو ایله ۹ و ۱۰ تموز ۳۳۷ ده اسکیشهر ، کوتاهیه وآفیون استقامتلرنده مختلف قوللرله تعرضه کچدیلر. یونان اردوسنك کثافتی جنوبده ایدی . کوتاهیه جوارنده وآلتون طاش منطقه‌سنده قانلی مصادمه‌لر وقوعه کلدی. اردومز صول جناحده قسماً مغلوب اولدی. دها اساسلی و قطعی میدان محاربه‌سی ویرمك اوزره اولاً اسکیشهر جوارینه وبعده سقاریه‌یه چکلدی. اسکیشهر جوارنده یونانلیلره قیصه برمقابل تعرض یاپیلدقدن صوکرا اردومز، دها سربست بر صورتده سقاریه کریسنه چکلمکه موفق اولدی . یوز کسور کیلو متره کیری یورویش یاپان اردومز، بالطبع مادةً بر چوق ضررلره اوغرادی. اردو، اك مهم منافع حیاتیه‌سنی تأمین ایدن دمیریوللرندن دخی محروم قالدی . فقط یونانلیلری اس‌الحرکه‌لرندن دها زیاده اوزاقلاشدیرمق وکیری خدماتنی اشکال ایله‌مك .... کبی لهمزه اوله‌رق بعض منافع عسکریه الده ایدیلمش وموفقیت امیدلرمزی آرتیرمش ایدی .

آفیون قره‌حصار واسکیشهری اشغال ایدن یونانلیلر ، کوزلرینی آنقره‌یه‌دیکمشلردی. حتی انکلیزلره آنقره‌ده رانده‌وولر ویریبورلردی!

یونانلیلر ، آنقره‌یی اشغال ایتدکدن صوکرا آرتق آناطولی حربنك موفقیتله ختام بولاجغنی ظن وتخمین ایدیبورلردی! فی‌الحقیقه حکومت ملیه‌مزك مرکزی اولان آنقره‌نك یونانلیلر طرفندن ضبطی، مهم بر حادثه اولوردی . لکن تورکك حریت و استقلال دعواسی دکل آنقره‌نك حتی قیصرینك، سیواسك ضبطی وفرض محال اوله‌رق تورك‌اردوسنك تك برنفری قالنجه‌یه قدر امحاسی حالنده دخی نهایت بولمش اوله‌مازدی .

مع‌مافیه وضعیتك اهمیت و نزاکتنی تقدیر بویوران بویوك ملت مجلسی ، بو وظیفهٔ مهمه ومشکله‌یی (مختلف حرب محنه‌لرنده مهارت عسکریه‌سی مسلم) آنافارطه‌لر قهرمانه‌تودیع ایتمکه متفقاً قرارویرمش ایدی . قیمت تاریخیه‌سنه بناءً قرار مذکور عیناً درج اولنور :

٥ آغستوس ٣٣٧

« ماده ١ — ملت و مملکتك مقدراتنه بالفعل واضع‌الید یکانه قوت عالیه اولان و اعضاسندن هربرینك قانون اساسی و تشکیلات اساسیه‌قانونیله‌حقوق ومصونیت تشریعیه‌سی طبیعتیله‌محفوظ وشخصیت معنویه‌سی باش قوماندانلغی حائز بولنان تورکیه بویوك ملت مجلسی قیود آتیه ایله باش قوماندانلق وظیفهٔ فعلیه‌سنه کندی رئیسی مصطفی کمال پاشایی مأمور ایله‌مشدر .

ماده ٢ — باش قوماندانلق اردونك مادی‌ومعنوی قوتنی‌اعظمی صورتده تزیید و سوق و اداره‌سنی بر قات دها ترصین خصوصنده تورکیه بویوك ملت مجلسنك بوکا متعلق صلاحیتنی مجلس نامنه فعلاً استعماله مأذوندر .

ماده ۳ ــ مشارالیهه بالاده‌کی موادایله مودوع صفت‌وصلاحیت اوچ آی مدتله معتبردر .

مجلس لزوم کوردیکی تقدیرده بو مدتك انقضاسندن اول دخی بوصفت وصلاحیتی رفع ایده‌بیلیر » [*]

سقاریا محارباتی اثناسنده باش قوماندانلق معیتنده ایفای وظیفه ایتمك اوزره بر (عسکری قلم مخصوص) تشکیل اولنه‌رق

میرلوا کاظم پاشا (دیاربکرلی)

ارکان حربیه میرالایی محمد عارف بك

« « یوزباشیسی فاروق بك

پیاده « حلمی بك مأمور ایدلمشلردر .

چناق قلعه‌ده ، قفقاسیاده وسینا چوللرنده ..... طالع حربنك پارلاقلغیله شهر تشعار مصطفی کمال‌پاشا حضرتلرینك باش قوماندانلغی درعهده بویورملری، اردومزك قوای معنویه ومادیه‌سنی حس اولنور درجه‌ده تزیید ایلدی . قوتلرمزك قسم اعظمی سقاریه حوضه‌سنده تحشید اولوندی . میرالای صلاح الدین عادل بکك الیوم (متقاعد میرلوا) امرنده بولنان ایکنجی غروب: قائممام کنعان بکك (الیوم ارکان حربیه مکتبی مدیر معاونی میرالای) ۵ نجی فرقه‌سیله قائممقام خیری بکك (الیوم حربیه مکتبی مدیری میرالای) ۹ نجی فرقه‌سی سرعت‌ومهارتله شماله حرکت وسقاریا اردوسنه التحاق‌ایلدی. یونانلیلرك سقاریاده بوغوله‌جقلرینه هر کس ایمان ایتمش ایدی . بوایمان وقناعتیله ۲۳ آغستوسده سقاریا محاربانتنه کیره‌ن اردومز ، یکرمی کونلك بربوغوشمه‌دن صوکرا تمامیله مظفر اولدی(۱۳ ایلول ۳۳۷)

---

[*] مجلس عالی طرفندن بو مدت ، برقاچ دفعه تمدید اولونمش و ۲۰ تموز ۳۳۸ تاریخلو قانون ایله صلاحیت مذکوره‌نك ، بلا مدت تمدیدینه قرار ویرلمشدر .

مهم ضایعاته ومدهش سقوط خیاله دوچار اولان یونانلیلر ، (بویوك امللرینی) ده سقاریایه کومه‌رك رجعت ایتدیلر .

۱۱ - ایلولدن اعتباراً یونان تعرضلرینك قیریلدیغی باش قوماندانلقجه حس اولونمغه باشلامش ایدی . بکلك (سقاریه) کوپریسندن اعتباراً دمیریوللرینك تخریبی واستاسیونلرك احراقی کبی علامتلر ، یونانلیلرك رجعت استحضاراتنك اشارات مخصوصه‌سندن ایدی . [*]

یونانلیلرك رجعت ایده‌جکنی حس ایدن اردومز ، صاغجناحدن دعاتپه ـ بکلك کوپری استقامتنده مقابل تعرضه کچه‌رك یونانلیلرك رجعتنی تعجیل ایله‌مشدر .

۱۲/۱۳ ایلول ۳۳۸ کیجه‌سی ویرلمش اولان باش قوماندانلق امرنده یونانلیلرك او کیجه رجعت ایتملرینك پك زیاده ملحوظ بولوندیغی و ارتباطك صیقی بر صورتده محافظه‌سنه اعتنا اولونمسی تبلیغ و تعمیم اولوندی .

فی الحقیقه یونانلیلر عین کیجه علی العجله رجعت ایتدیلر .

قائممقام ذکی بك (۲ نجی سواری فرقه‌سی قوماندانی) امرنده‌کی آطنه مفرزه‌لری (سنان پاشا ومغنیسالی علی بك قوماندانسنده اوله‌رق) سیوریحصاری اشغال واوراده بولنان یونان کیری قطعاتنی قسماً اتلاف وقسماً فراره مجبور ایله‌مش و متعاقباً سواری قول اردومز طرفندن اسکیشهرله سیوریحصار آراسنده یونان اردوسنك خط رجعتی قطع

---

[*] یونانلیلر، پولاطلی ایله اسکیشهر آره‌سنده‌کی دمیریولنی ـ هر رایی آیری، آیری تخریب ایتمك صورتیله ـ اساسلیجه تخریب ایتمشلردی. بو تخریب خصوصی جداً مدققانه وواقفانه یاپیلمشدر . چونکه آناطولی دمیریولی آنقره‌ده ختام بولدیغی والده فضله دمیریولی و مالزمه‌سی موجود بولونمدیغی ایچون مذکور تخریباتك تعمیری ممکن اولامازدی . فقط عزمکار تورك ملتنك یوروملماز واوصانماز شمندوفرجیلری هر رایی آیری، آیری کسمك وئه کلمك صورتیله وآززمان ظرفنده مذکور تعمیراتی اجرا واکمال ایله‌مشلردر .

ایدیلەرك ارزاق و جبخانه یوکلی اوتوموبیل قوللری ضبط واغتنام اولونمش وجنرال پاپولاسك دخی بالذات اسارتنه رمق قالمش ایدی .

کرك ستقاریانك مرورنده قطعاتمزك معروض قالدیغی مشکلات وتأخرات وکرك اسکیشهر استقامتندن یونان اردوسنه برای امداد ورود ایدن قطعات . . . . . یونانلیلره بو مهلك وضعیتدن تخلیص ایچون فرصت بخش ایتمشدر .

یونان اردوسنك پك ماهرانه ومدققانه ترتیب ایتمش اولدیغی (تعرض پلانی) ، اردومزك صولجناحنی احاطه ایدەرك الك قیصه یولدن آنقره‌یی اشغال ایتمك وآنقره ـ سیواس استقامت عمومیه‌سنی قطع ایلەمك مقصدینی استهداف ایدییوردی. قرال قسطنطین وجنرال پاپولاسك جسورانه تطبیق ایتمك ایستدکلری بو پلان، باش قوماندانمزك پك نافذاولان نظرداهیانەلرندن قاچەمامش و مشارالیهك سریع وقطعی قرارلری قارشیسنده معهود یونان پلانی، آلت اوست اولمش ایدی .

مستقبل قوماندانلرمزله ارکان حربیه هیئتمزده پك مفید تعبیه وسوق الجیش درسلری ویرمکه شایسته اولان (سقاریه حربی)، تورك ملتنك واردوسنك الی الابد افتخار ایدەبیله‌جکی حرکات قهرمانانه ایلەده مشروعدر . [*]

حق حیات واستقلالمزك ، بوتون جهان مواجهه‌سنده ، تجلیسنی صورت قطعیه‌ده تأمین ایتمش اولان (سقاریا مظفریتی) اوزرینه ، باش قوماندان مصطفی کمال پاشا حضرتلرینه (غازیلك عنوانی ورتبهٔ مشیری) توجیه اولوندی ۱۹ ایلول ۳۳۷ . سقاریه مظفریتی، تورکلرك

---

[*] کومورسز وحتی اودونسز ، تك خطلی برشمندوفرله ۱۰۰,۰۰۰ کشیلك برار دونك جبخانه ومواد اعاشه‌سنك منتظماً سوقنی تأمین خصوصنده خارق العاده بر غیرت وقابلیت کوسترەن تورك شمندوفرجیلرینی بر لسان تقدیرله یاد ایدەرم .

آرتق عاجز ومغلوب بر وضعیته کیرملری احتمالی اولمدیغنه یونانلیلر کبی بوتون دنیایه دخی قناعتبخش اولدی .

دیکر متفقلرندن دهااول بو حقیقتی تقدیر ایدن فرانسزلر له باشلایان مذاکرات، آقشهرده وغرب جبهه‌سی قرارکاهنده نتیجه‌یه اقتران ایلدی.

فرانسز هیئتی (موسیو فرانقلن بویون ، میرالای موسیو موژه‌ن ومیرالای موسیو سارو) دن مرکب ایدی .

مذاکراتی بالذات غازی مصطفی کمال پاشا حضرتلری اداره بویورمش و سابق خارجیه وکیلی یوسف کمال، بکله عصمت پاشا حضرتلری‌ده مذاکراته اشتراك ایله‌مشلردر .

ائتلافنامه ۲۰ تشرین اول ۳۳۷ ده آنقره‌ده امضا ایدلدی . ایلك اولاً آطنه‌مزه قاووشدق . ایتالیانلرده چکیلوب کیتدیلر . لکن یونانلیلر واونلرك حامیسی بولنان لوئید جورج عناد واصرار ایدییورلردی. حالبوکه حقیقتده اونلرده نتیجه‌دن امیدسز قالمشلردی[*]

مظفریتلرینی بوتون جهانه قارشی مفرطانه برطرزده اعلان ایدن یونانلیلرك ، سقاریه‌ده اوغرادقلری هزیمت ، اوروپا حکومتلرینك نظر دقتنی جلب ایتمش واناطولیده‌کی بو وضعیت غیر طبیعیه‌یه نهایت ویرلمسی آرزوسیله ائتلاف دولتلری خارجیه ناظرلرندن مرکب اولمق اوزره پارسده بر قونفرانس عقدی تقرر ایله‌مش ایدی .

اوروپا رجال سیاسیه‌سیله تماس ایتمك ودعوای ملیمزی وحقوق مشروعه‌مزی مدافعه ایله‌مك مقصدیله تورکیا بویوك ملت مجلسی حکومتنك خارجیه وکیل سابقی (الیوم لوندره سفیری) یوسف کمال بك افندینك رفاقتنده بر هیئتمز اوروپایه اعزام قلنمش ایدی .

---

[*] سقاریاحربنی متعاقب غرب جبهه‌سنده تول اردووارد وتشکیلاتی یاپیلمش وبرنجی اردو قوماندانلغنه : علی احسان پاشا وبعده نورالدین پاشا ایکنجی « « : یعقوب شوقی پاشا تعیین قلنمشلردی .

۲۲ مارت ۳۳۸ ده انعقادایدن پارس شرق قونفرانسی نتیجه‌سنده دول مؤتلفه طرفندن تکلیف اولنان (سه‌ور) ماهیتنده‌کی متارکه شرائطی شویله ایدی :

۱ ـ یونان قوتلری طرفندن درت آیده آناطولینك تخلیه‌سی ،

۲ ـ ارمنیلره بر یورد ویرلمسی ،

۳ ـ کلیبولی شبه جزیره‌سنه بر متفقین اشغال قوتی اقامه‌سی ،

٤ ـ تکفورطاغی تورکلره ، باباسکی وقرق کلیسا یونانلیلره قالمق اوزره شرقی ترا کیانك یونانلیلره ترکی (بوصوزتله ادرنه‌نك ازمیره معادل طوتلمسی) .

٥ ـ صلح معاهده‌سنك تصدیقندن صوکرا استانبولك تخلیه‌سی و . . . . . الخ

اشبو تکلیفاته حکومت ملیه‌مز طرفندن صلحپرورانه جواب ویرلمش ومقابل تکلیف اوله‌رق (متارکه ایله برابر تخلیه‌نك باشلامسی و اون بش کون ظرفنده اسکیشهر ـ کوتاهیه ـ آفیون قره حصار خط عمومیسنك و متارکه مبدأندن درت آی ظرفنده ازمیر دخی داخل اولدیغی حالده اراضیٔ مشغوله‌نك تخلیه‌سی) شرطلری درمیان اولونمش ایدی (٤ نیسان ۳۳۸) .

دول ائتلافیه طرفندن عین تکلیف یونانلیلره‌ده یاپیلمش ایدی. یونانلیلرك جواب ویرمکدن امتناع ایلدکلری وحربه دوامه قرار ویردکلری آکلاشیلیوردی . آتنه‌ده شورای سلطنتلر قورولیور ، حرارتلی مذاکره‌لر جریان ایدییوردی. یونان قابینه‌سی ده کیشمش وپاپولاسك یرینه هاجی آنستی یونان اردوسی باش قوماندانلغنه تعیین قلنمش ایدی.

یونانلیلر، سقاریا هزیمتنك آجیسنی چیقارمق ایچون نه‌یاپه‌جقلرینی بیله‌میورلردی .

بر زمانلر ، یونانلیلرك دها دار بر جبهه‌یه چکیله‌جکلری شایع اولدی . حالبوکه بر آز صوکرا جبهه‌لرینی اهمیتلی بر صورتده تحکیمه وتل اور کولریله تقویه‌یه باشلادیلر .

بر زمانلر ، استانبولی اشغال هوسیله ترا کیاده‌کی قوتلرینی تقویه ایتمکه قالقیشدیلر .

بر زمانلر ، آناطولیٔ غربی مختاریتنی اعلان ایده‌رك یرلی اهالیدن عسکر طوپلامغه چالیشدیلر ! .....

بو حاللر ، یونانلیلرك شاشقینلق وقرارسزلق علامتلرندن ایدی. آره صره ، یونان قطعاتی آره‌سنده عصیان ظهور ایتدیکنه دائر خبرلرده کلیوردی. محقق اولان برشی وارسه اوده، یونان اردوسنك ایچنه سیاست کیرمش، قرال طرفدارلری ایله ونیزه‌لیستلر آراسنده کرکینلك حاصل اولمش ویونان اردوسنك ضبط وربطی بوزولمغه باشلامش ایدی.

آمال صلحپرورانه‌سنی دفعاتله اظهار ایتمش اولان تورکیه بویوك ملت مجلسی ، اصغری مطالبمزی آوروپا دولتلرینه احساس ایده‌بیلمك ایچون ـ او اثناده مأذوناً آوروپایه کیدن ـ داخلیه وکیلی فتحی بك افندی‌یه بو خصوصده صلاحیت ویرمش و فقط مثبت بر نتیجه استحصالی قابل اوله‌مامش ایدی . انکلیز و یونانلیلرله آکلاشمق امکانی اولمدیغنه و دعوای ملیمزك آنجق سونکوایله انتاج ایدیله‌بیله‌جکنه بلااستثنا هرکس قناعت حاصل ایتمش وبو قورتولوش بایرامنك پك کیج قالمامسنی تمنی ایله‌مش ایدی . تعرض صره‌سی آرتق بزه کلمش بولونیوردی . هرکسده بو آرزو ، بارز بر صورتده محسوس ومشهود ایدی . بیکلرجه مهاجرلرمزك ـ حتی جبراً دخی ـ جبهه کیریلرندن اوزاقلاشمق ایسته‌میه‌رك تعرضمزه انتظار ایله‌ملری بوفکر وقناعتك بر دلیل قطعیسی ایدی .

ارتکاب ایلدکلری نامتناهی ظلم وفجاعتلرینه رغماً، اجتراصات خائنانه‌لرینی تسکین ایده‌مامش بولنان یونانلیلرك وآنلری بووادیٔ وحشتدن آییرمق ایسته‌میان انکلیزلرك ضوك جزای سزالری اولمق اوزره ۳۳۸ سنه‌سی آغستوس نهایتلرنده تجلی ایدن عدالت الهیه، تاریخ انقلابمزه (شانلی بویوك ظفری) دخی پارلاق برخاتمه اوله‌رق علاوه ایتدی. (۹ ایلول ۳۳۸)

تعرض ایدن قهرمان اردومز، ظالم یونان اردوسنی محو و پریشان ایلدی . ازمیر ، بروسه ..... وبوتون آناطولیمز دوشمندن تطهیر اولوندی . بر آز صوکره استانبولمزه ، ادرنه‌مزده قاووشدق. تورك ملتی ، حریت واستقلاله مظهر وبختیار اولدی . قارشیمزده هیچ برمانع قالمامش ایدی . یالکز یورویشمزه دوام ایتمك شرطیله میثاق ملی حدودلرمزك تا اوته‌سنه قدر کیده‌بیلیردك. فقط طوردق وآنجق صلحپرور اولدیغمزی جهانه فعلاً اثبات ایتمك ایچون طوردق. تشرین اول ۳۳۸ ده (مدانیه مقاوله‌سی) عقد اولوندی . بعده عصمت پاشا حضرتلرینك تحت ریاستلرنده‌کی هیئت مرخصه‌مز لوزانه کیتدی. بر چوق مشکلاتدن صوکرا نهایت ۲۳ آغستوس ۳۳۹ ده صلح معاهده‌نامه‌سی طرفمزدن قبول وتصدیق ایدلدی .

صوك

لبنان ۲۰ فرسخ